

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ :

<< Η μέθοδος project στο νηπιαγωγείο >>

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ

ΕΠΩΝΥΜΟ: ΤΣΙΑΠΛΕ

ΟΝΟΜΑ: ΘΕΟΦΑΝΙΑ

A.M.:0204123

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

Μιχαλοπούλου Κατερίνα

Επίκουρος καθηγήτρια

Σακκής Δημήτριος

Αναπληρωτής καθηγητής

ΒΟΛΟΣ 19-06-08

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»**

Αριθ. Εισ.: 6323/1
Ημερ. Εισ.: 20-06-2008
Δωρεά: Συγγραφέα
Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ - ΠΠΕ
2008
ΤΣΙ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον αναπληρωτή καθηγητή και πρόεδρο του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας κ. Δ.Σακκή και την επίκουρο καθηγήτρια κ. Μιχαλοπούλου Α. για την πολύτιμη βοήθεια τους στην εκπόνηση της πτυχιακής μου εργασίας .Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω της νηπιαγωγούς οι οποίες με τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου βοήθησαν στην έρευνα που έκανα ,αλλά και τα παιδιά του 4^{ου} Νηπιαγωγείου Βόλου που συνεργάστηκαν μαζί μου στο δεύτερο μέρος της εργασίας την πρακτική, καθώς και τη νηπιαγωγό τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α' ΜΕΡΟΣ **Θεωρητικό πλαίσιο**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ PROJECT ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ

1. Επεξήγηση των όρων “Project” και η “Μέθοδος Project”	σελ. 7
1.1 Γνωρίσματα της μεθόδου Project	σελ. 8
1.2 Βιωματική προσέγγιση της Μάθησης (Project)	σελ. 9
1.3 Τα σχέδια της εκπαιδευτικής δράσης και τα πλεονεκτήματά τους, σε σχέση με τα «θέματα»	σελ.10
1.4 Βιωματική προσέγγιση της μάθησης	σελ.11
1.5 Τα βασικά χαρακτηριστικά της προσέγγισης της μάθησης	σελ.12
1.6 Τα χαρακτηριστικά ενός σχεδίου κοινωνικοπαιδαγωγικής εργασίας	σελ.14
1.7 Μαθησιακοί στόχοι και Project	σελ.15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Η ΒΑΣΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΙ ΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ PROJECT

2. Η βασική δομή και τα στοιχεία της μεθόδου Project	σελ. 17
2.1 Η έννοια του σχεδίου παιδαγωγικής δράσης	σελ. 18
2.2 Φάσεις σχεδιασμού	σελ. 19
2.3 Το ξεκίνημα του Project-1 ^η ΦΑΣΗ	σελ. 19
2.3.1 Διάγραμμα της πρώτης φάσης	σελ. 21
2.3.2 Βήμα 1 ^ο : Περιγραφή της υπάρχουσας κατάστασης	σελ.22

2.3.3 Βήμα 2 ^ο : Επιλογή του θέματος	σελ.22
2.3.4 Βήμα 3 ^ο : Διατύπωση των στόχων	σελ.25
2.3.5 Βήμα 4 ^ο : Υλοποίηση του θέματος	σελ.25
2.4 Εξέλιξη του Project-2 ^η ΦΑΣΗ	σελ.26
2.4.1 Διάγραμμα της δεύτερης φάσης	σελ.28
2.4.2 Βήμα 5 ^ο : Οργάνωση και υλική προετοιμασία	σελ.29
2.4.3 Αξιολόγηση του σχεδίου	σελ.29
2.5 Ολοκλήρωση του Project-3 ^η ΦΑΣΗ	σελ.31
2.5.1 Διάγραμμα της τρίτης φάσης	σελ.33
2.6 Διάλειμμα Ανατροφοδότησης	σελ.34
2.7 Διάλειμμα Ενημέρωσης και η διαφορά του με το Διάλειμμα Ανατροφοδότησης	σελ.35
2.8 Διάρκεια των Projects	σελ.36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ PROJECT ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

3. Η ολιστική παιδαγωγική στη πράξη	σελ.38
3.1 Η παιδαγωγική εργασία σε σχέση με τις βιωματικές καταστάσεις	σελ.41
3.2 Η προσέγγιση του Project με δίχρονα και τρίχρονα παιδιά	σελ.44
3.3 Σύγκριση «συστηματική διδασκαλία» και εργασία με Project	σελ.46
3.4 Οι προοπτικές της εργασίας με τη μέθοδο Project	σελ.48

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΩΝ PROJECTS ΚΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΣΕ ΑΥΤΑ

4. Το σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης ενός Νηπιαγωγείου ως διδακτική πράξη σελ.50
- 4.1 Η συμβολή σχεδίων ζωγραφικής των παιδιών στην ανάπτυξη ενός Project σελ.51
- 4.2 Η συμμετοχή των γονιών στα Projects και τα οφέλη σελ.52
- 4.3 Τα οφέλη των Projects για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας σελ.54
- 4.4 Τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας οργανώνουν τη μάθησή τους μύθος ή πραγματικότητα; σελ.55
- 4.5 «Ανοικτά» και «κλειστά» αναλυτικά προγράμματα σελ.57
- 4.6 Οι απαιτήσεις του υποχρεωτικού αναλυτικού προγράμματος, γνωστικά επίπεδα και Projects σελ.59

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Η ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΟΜΑΔΕΣ ΣΤΗ ΜΕΘΟΔΟ PROJECT

- 5.1 Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία σελ.61
- 5.2 Η ομάδες στη μέθοδο project σελ.62
- 5.3 Παράμετροι για τη συγκρότηση ομάδων σελ.63
- 5.4 Μεικτές ομάδες ως προς την ηλικία και την ικανότητα σελ.64

Β' ΜΕΡΟΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ

1.<Το θέατρο σκιών>	σελ.67
2.<Τα ψαριά>	σελ.77

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ

Εισαγωγή έρευνας	σελ.89
Το δείγμα της έρευνας	σελ.89
Ανάλυση δεδομένων	σελ.90
Συμπεράσματα έρευνας	σελ.96
Βιβλιογραφία	σελ.99
Παράρτημα	σελ.103

Α ΜΕΡΟΣ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ PROJECT ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ

1. Επεξήγηση των όρων “Project” και “Μέθοδος Project”

Η λέξη project προέρχεται από τη λατινική λέξη «projicere» που σημαίνει σχεδιάζω, έχω κάτι <κατά νουν> , σκοπεύω. Τη λέξη Project χρησιμοποίησε πρώτος ο παιδαγωγός Richards στις αρχές του αιώνα μας , εννοώντας την διδασκαλία της χειρωνακτικής εργασίας σύμφωνα με ορισμένο τρόπο. Ο όρος project συναντάτε σήμερα ως <σχέδιο δράσης> ως <σχέδιο ενέργειας>, ως <μέθοδος σχεδίου>, ως <σχεδιακή μέθοδος >, ως <βιωματική μέθοδος >, ως <βιωματική-επικοινωνιακή διδασκαλία> ως <πραξιακή προσέγγιση> κτλ. με αποτέλεσμα να δημιουργείτε πολλές φορές στους διδασκόμενους και τους διδάσκοντες σε μεγάλη σύγχυση λόγω της διαφορετικής ερμηνείας που επιδέχεται.

Η “μέθοδος Project” είναι μια εκπαιδευτική διαδικασία που οδηγεί στη μόρφωση μέσω μιας συγκεκριμένης διαδικασίας μάθησης. Η λέξη μέθοδος σημαίνει τον τρόπο έρευνας, δηλαδή τον τρόπο που ενεργεί και εκτελεί κάποιος αυτά που έχει στο μυαλό του. Η μέθοδος έχει σχέση και με το περιεχόμενο, δεν αφορά μόνο τη διαδικασία ενός σχεδίου, ενός προγράμματος.(Ε. Ταρατόρη-Τσακλατίδου σ. 23-24)

Η “μέθοδος Project” είναι ο τρόπος της ομαδικής διδασκαλίας στην οποία συμμετέχουν αποφασιστικά όλοι και η ίδια η διδασκαλία διαμορφώνεται και διεξάγεται από όλους όσοι συμμετέχουν.

1.1 Γνωρίσματα της ‘μεθόδου’ Project

Τα χαρακτηριστικά της ‘μεθόδου’ Project την κάνει να διαφέρει από τις υπόλοιπες μεθόδους διδασκαλίας, αν και πρέπει να διευκρινιστεί ότι το σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης(project) αποτελεί ένα μέρος του προγράμματος της προσχολικής αγωγής και όχι διδακτική μέθοδο η μοντέλο

Όσοι συμμετέχουν σε ένα Project:

- 1) παίρνουν αφορμή από ένα γεγονός, από ένα βίωμα ή από κάποιο πρόβλημα για να υιοθετήσουν μια πρόταση του θέματος.
- 2) συζητούν και αποφασίζουν για τις μεταξύ τους σχέσεις που θα επικρατήσουν.
- 3) επεξεργάζονται τα αρχικά δεδομένα για το λογικό περιεχόμενο
- 4) μέσα σε καθορισμένο χρονικό διάστημα οργανώνουν τις σκέψεις τους.
- 5) κατανέμουν τις διάφορες ενέργειες και δραστηριότητες σύμφωνα με το χρόνο που καθόρισαν.
- 6) ανταλλάσσουν τις πληροφορίες τους σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- 7)το πεδίο δράσης που εργάζονται είναι ανοικτό.
- 8) συζητούνται οι διάφορες ατομικές ή ομαδικές διαδικασίες που θα προκύψουν.
- 9) θέτονται συγκεκριμένοι στόχοι εργασίας και καθορίζονται τα πλαίσια αυτών.
- 10) για να εκπληρώσουν αποτελεσματικά τα καθήκοντα και για να αντιμετωπίσουν τα διάφορα προβλήματα, επινοούν δικές τους μεθόδους που ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες επιθυμίες τους για τρόπους δράσης.
- 11) προσπαθούν να κάνουν πράξη όσα έθεσαν ως στόχους.

- 12) επιδιώκουν να ικανοποιήσουν τα ατομικά και ομαδικά ενδιαφέροντα και στην αρχή αλλά και κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής του Project.
- 13) το έργο τους το θεωρούν ως πείραμα, που διεξάγεται κάτω από παιδαγωγικές συνθήκες.
- 14) εντοπίζουν και προσπαθούν να διευθετήσουν διάφορες εντάσεις και συγκρούσεις που τυχόν εμφανίζονται κατά την πορεία του Project.
- 15) συμπαραστέκονται στους άλλους σε διάφορες περιστάσεις, ακόμα και αν παραμερίζεται το προσωπικό τους ενδιαφέρον.
- 16) ασχολούνται με γεγονότα και καταστάσεις που δεν έχουν άμεση σχέση με τωρινές καταστάσεις μάθησης.
- 17) αντιμετωπίζουν προβλήματα επίκαιρα, που αφορούν τους ίδιους. (Ε. Ντολιοπούλου. σελ.21)

Αυτή η ανοιχτή διαδικασία μάθησης δεν έχει αυστηρά καθορισμένα όρια και διαδικασίες, αλλά ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις καταστάσεις των συμμετεχόντων εξελίσσεται κάθε φορά. Εξαιτίας των μη σταθερών ορίων και μη συγκεκριμένης δομής δεν μπορούμε να δώσουμε έναν ακριβή ορισμό, αλλά μόνο μέσα από την επαφή με την ίδια τη μέθοδο μπορεί κανείς να καταλάβει που μπορούν να φτάσουν οι δυνατότητες της και τα όριά της. Δηλαδή με την προσωπική συμμετοχή σε Project και με την εμπάθυση στα γνωρίσματά της(Frey Κ σ.7-11).

1.2 Η Βιωματική Προσέγγιση της Μάθησης (Προσέγγιση Project)

Στις αρχές του αιώνα ξεκίνησε η βιωματική προσέγγιση Project ή βιωματική-επικοινωνιακή διδασκαλία, από παιδαγωγούς σε διάφορες χώρες, ενώ τα τελευταία χρόνια μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρατηρήθηκε για παιδιά προσχολικής και πρωτο-σχολικής ηλικίας.

Είναι ένας τρόπος όπου τα παιδιά εργάζονται ομαδικά και προωθείται η συνέχεια ανάμεσα στο σχολείο, στο σπίτι και στο εξωτερικό περιβάλλον. Στο Project μπορούν να εργαστούν παιδιά ηλικίας 2-3 ετών και πάνω και μπορεί να ασχοληθεί όλη η τάξη, μία ομάδα παιδιών ή μόνο ένα παιδί, ενώ τα υπόλοιπα παιδιά θα ασχολούνται με ελεύθερο παιχνίδι στις διάφορες γωνίες της τάξης ή έξω από αυτήν. Επιπλέον τα παιδιά μπορούν να ασχολούνται εκτός από το σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης (Project), με κάποια άλλη δραστηριότητα δηλαδή τα παράλληλα ερευνητήρια. Αυτά μπορεί να είναι από το ίδιο το σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης ή όχι.

Βασικός μας στόχος είναι τα παιδιά μέσα από τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης να μάθουν να αλληλοβοηθούνται χωρίς να αναζητούν συνεχώς τη δική μας βοήθεια (νηπιαγωγού). Το σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης μπορεί να καλύπτει μικρό ή μεγάλο μέρος του προγράμματος, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των παιδιών και μέσα από το αυθόρμητο παιχνίδι και τη «συστηματική διδασκαλία» να συμπληρώνουν αυτά που μαθαίνουν.

1.3 Τα σχέδια της εκπαιδευτικής δράσης και τα πλεονεκτήματά τους, σε σχέση με τα «θέματα».

Με τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης: α) τα παιδιά αποκτούν νέες γνώσεις πάνω στα ενδιαφέροντα τους, β) αναπτύσσουν τις επιδεξιότητές τους, γ) αυξάνουν τις ικανότητές τους και τα ενδιαφέροντά τους, δ) κάνουν τις επιλογές τους, ε) μαθαίνουν να αποφασίζουν και να αναπτύσσουν θετικά αυτοσυναισθήματα (αυτοπεποίθηση, εμπιστοσύνη στις δυνάμεις τους), στ) αναπτύσσουν τα αισθήματα της συνεργατικότητας μεταξύ τους αλλά και μεταξύ παιδαγωγού και γονέων.

Με τα «θέματα» τα οποία είναι προκαθορισμένες δραστηριότητες που τις επιλέγει ο παιδαγωγός και επαναλαμβάνονται από χρόνο σε χρόνο με τον ίδιο τρόπο, χωρίς

τα παιδιά να μπορούν να επιλέγουν. Σε αντίθεση τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης όπου οι παιδαγωγοί δεν χρησιμοποιούν προσχεδιασμένες δραστηριότητες και δεν περιμένουν ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα. Τα θέματα αναδύονται συνήθως από τις ιδέες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών, επιλέγουν τις δραστηριότητες που θα ασχοληθούν, παίρνουν αποφάσεις και συμμετέχουν ενεργά μαζί με την παιδαγωγό καθορίζοντας τις ερωτήσεις που θα απαντηθούν, τους τρόπους που θα αναζητήσουν πληροφορίες και γενικά εξερευνούν με ενεργητικό τρόπο. Επίσης το θέμα μπορεί να προκύψει από ένα περιστατικό που θα προκαλέσει την περιέργεια των παιδιών. Μερικές φορές όμως ένα project αναπτύσσεται από μια θεματική ενότητα ή ένα θέμα το οποίο προτείνει ο δάσκαλος. Σε σύγκριση ενός τίτλου «θέματος» με τον τίτλο ενός σχεδίου εκπαιδευτικής δράσης ο πρώτος είναι ευρύς και αόριστος π.χ. «κατοικίες», ενώ ο δεύτερος π.χ. «ποια είδη σπιτιών υπάρχουν» καθορίζει μια κατεύθυνση, στην οποία ο ρόλος του παιδαγωγού είναι συμβουλευτικός και διευκολυντικός. Ενώ στην πρώτη περίπτωση ο παιδαγωγός έχει ρόλο διδακτικό.

1.4 Βιωματική προσέγγιση της μάθησης

Η μελέτη σε βάθος του θέματος είναι η βιωματική μάθηση είτε γίνεται από ένα είτε από περισσότερα παιδιά. Η προσέγγιση αυτή βοηθάει τα παιδιά να κατανοήσουν καλύτερα κάποια γεγονότα και φαινόμενα του περιβάλλοντός τους. Τα παιδιά ενθαρρύνονται να παίρνουν αποφάσεις και να επιλέγουν σε συνεργασία μεταξύ τους και με τη βοήθεια της παιδαγωγού, κατά τη διάρκεια ενός σχεδίου εκπαιδευτικής δράσης.

Τα θέματα επιλέγονται μέσα από τις καθημερινές προσωπικές εμπειρίες των παιδιών, τα καιρικά φαινόμενα, τους ανθρώπους της

κοινότητας, χωρίς να υπάρχουν συγκεκριμένες γνώσεις που θα πρέπει να αποκτηθούν μέσα από τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης.

Το ξεκίνημα ενός σχεδίου εκπαιδευτικής δράσης γίνεται με το ερέθισμα μιας πρότασης από ένα παιδί ή από την παιδαγωγό σε συνεννόηση με το παιδί, από το γονέα ή από κάποιο πρόβλημα ή γεγονός κ.ο.κ. τα θέματα θα πρέπει να ενδιαφέρουν τα παιδιά, να έχουν σχέση με τις εμπειρίες τους, να είναι συγκεκριμένα και να μπορούν να γίνουν πολλές δραστηριότητες πάνω σ' αυτά. (Χρυσσαφίδης Κ. σ.27-38)

1.5 Τα βασικά χαρακτηριστικά της προσέγγισης της μάθησης

Τα βασικά χαρακτηριστικά της προσέγγισης της μάθησης είναι: α) η ελευθερία όλων να προτείνουν ένα θέμα, β) η από κοινού διαμόρφωση και διεξαγωγή του σχεδίου εκπαιδευτικής δράσης, οποιοδήποτε θέμα θα μπορούσε να αποτελεί αντικείμενο σχεδίου Εκπαιδευτικής δράσης, όπως για παράδειγμα (η κοινότητα, το φυσικό περιβάλλον, οι άνθρωποι, τα ίδια τα παιδιά διάφορα φυσικά φαινόμενα, απρόβλεπτα γεγονότα) και άλλα.

Η επιλογή του θέματος για ένα σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης, που αναφέρεται σε ένα πρωτόγνωρο παιδαγωγό αλλά και παιδιά, θα πρέπει α) να έχει σχέση με τις εμπειρίες των παιδιών, β) να μπορούν μέσα στην τάξη να ερευνήσουν το θέμα, γ) η μελέτη να έχει σχέση με τα πραγματικά αντικείμενα και όχι με τα αφηρημένα, δ) η διάρκειά του να κρατήσει για κάποιο χρονικό διάστημα, ε) τα παιδιά να μπορούν να συνεργάζονται μεταξύ τους και στ) να μπορούν οι γονείς να βοηθούν σ' αυτό.

Ο τρόπος εισαγωγής του θέματος παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στο αν θα προκαλέσει το ενδιαφέρον των παιδιών ή όχι. Για να επιλέξουμε το θέμα ενός σχεδίου εκπαιδευτικής δράσης ο Dearden προτείνει κάποια κριτήρια, τα οποία είναι: α) θα πρέπει να σχετίζεται άμεσα με την καθημερινή ζωή των παιδιών, β) θα

πρέπει να συνδέεται με το συνολικό πρόγραμμα, γ) και να προετοιμάζει τα παιδιά για τη ζωή τους αργότερα.(Ντολιοπούλου σ.25-26).

Η διάρκεια των σχεδίων εκπαιδευτικής δράσης μπορεί να είναι από μερικές ημέρες ή εβδομάδες μέχρι μερικούς μήνες και τελειώνουν όταν σταματήσουν να ενδιαφέρονται τα παιδιά και οι παιδαγωγοί.

Ωστόσο τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης μπορεί να διακοπούν για διάφορους λόγους: α) αν δούμε ότι δεν οδηγούν πουθενά, β) οι στόχοι μας δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν, γ) αν ο χρόνος είναι περιορισμένος, δ) αν καθεί το ενδιαφέρον των παιδιών για κάποιο θέμα και θέλουν να ασχοληθούν με κάποιο άλλο. Το τελευταίο μπορεί να γίνει 1) είτε επειδή τα παιδιά δεν μαθαίνουν τίποτα καινούριο, 2) είτε επειδή δεν υπάρχουν εναλλαγές στο παιχνίδι, 3) μπορεί να μην έχουν αυτοπεποίθηση και εμπιστοσύνη στον εαυτό τους, ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του σχεδίου, 4) να μην ικανοποιούνται με τον τρόπο που συμβάλουν στην ομάδα.

Στην αρχή του σχεδίου εκπαιδευτικής δράσης, η παιδαγωγός θα πρέπει να βοηθάει πιο πολύ τα παιδιά καθώς αυτά θα αρχίσουν να συμμετέχουν, (η παιδαγωγός) θα μειώνει τη βοήθειά της.

Τα παιδιά που συμμετέχουν στα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης μπορεί να είναι διαφόρων ηλικιών και δυνατοτήτων. Το κάθε παιδί σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα και τις ικανότητές του να προσφέρει τη βοήθειά του διαφορετικά. Μπορεί κάποια παιδιά να μην ασχοληθούν όλα με το ίδιο σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης, αλλά όλα τα παιδιά θα αποκτήσουν παρόμοιες γνώσεις. Και αυτό θα γίνει διότι όλα θα έχουν ευκαιρίες να παρατηρήσουν, να κάνουν μετρήσεις, ταξινομήσεις, πίνακες, να βρουν από βιβλία πληροφορίες και να καταγράψουν με διάφορους τρόπους όσα έμαθαν.

Στα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης χρησιμοποιούνται διάφορα υλικά που είτε βρίσκονται στο σχολείο, είτε τα φέρνουν τα παιδιά από το σπίτι τους ή μια επίσκεψη ή αν ταξίδι που έκαναν. Το σημαντικότερο σε ένα σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης είναι ότι θα πρέπει σε κάθε παιδί να δίνονται ευκαιρίες μάθησης διαφόρων εννοιών και ανάπτυξης δεξιοτήτων με κάθε θέμα που ασχολείται. (Ντολιοπούλου Ε σ. 21-28)

1.6 Τα χαρακτηριστικά ενός σχεδίου κοινωνικοπαιδαγωγικής εργασίας

Στα πλαίσια της κοινωνικοπαιδαγωγικής εργασίας ένα σχέδιο εξυπηρετεί στο να θεμελιωθούν και να διαμορφωθούν συγκεκριμένα μέτρα, τα οποία πρέπει να είναι ξεκάθαρα διατυπωμένα, να περιέχουν συγκεκριμένους σκοπούς και να υποδεικνύουν τρόπους για την επίτευξη των στόχων. Έτσι ένα σχέδιο πρέπει να έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- 1) Να είναι ρεαλιστικό, δηλαδή να είναι εύκολα υλοποιήσιμο. Θα πρέπει να αναφέρονται σκοποί, τα περιεχόμενα και οι μεθοδευμένες ενέργειες στην κατάσταση αφετηρίας.
- 2) Να είναι κατάλληλο, δηλαδή να μην αναιρούνται ούτε οι αποφάσεις που παίρνουμε στην αρχή, ούτε οι προϋποθέσεις.
- 3) Το σχέδιο για να είναι διδακτικό θα πρέπει να έχει συγκεκριμένες απαιτήσεις και μαρτυρίες.
- 4) Να είναι κατανοητό και να μπορούν εύκολα τα παιδιά να ασχοληθούν με αυτό και στη πράξη.
- 5) Ανάλογα με την οργάνωση των γεγονότων της συγκεκριμένης χρονικής στιγμής να ενεργεί και η ομάδα, δηλαδή να είναι ακριβές.
- 6) Να είναι ευέλικτο, να δέχεται δηλαδή αλλαγές στη δομή και να προσαρμόζεται ανάλογα με διάφορα απρόβλεπτα γεγονότα.
- 7) Να είναι αληθινό σε σχέση με την περιγραφή του σχεδίου.

8) Να είναι λογικά θεμελιωμένο, ώστε τα παιδιά με βάση τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους πάνω στο θέμα να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στα επιστημονικά-ερευνητικά δεδομένα.

9) Να ευθυγραμμίζεται με τις ήδη υπάρχουσες σχέσεις, δηλαδή με βάση τις προϋπάρχουσες σχεδιασμούς και εμπειρίες να μπορέσουν να εξελιχθούν πιο πέρα από τις δυνάμεις που έχουν μέχρι στιγμής.

Με βάση αυτούς τους μεθοδικούς κανόνες θα μπορέσει να προκύψει ένας καλός σχεδιασμός ενός θέματος, ώστε να μπορέσουν να επιτευχθούν οι στόχοι του.(Σακελλαρίου Μ. σ. 88, 89)

1.7 Μαθησιακοί στόχοι και Projects

Τέσσερις είναι οι τύποι μαθησιακών στόχων που τίθενται σε κάθε τύπο εκπαίδευσης: γνώσεις, δεξιότητες, προδιαθέσεις και αισθήματα. Γενικά οι στόχοι αυτοί στη μικρή παιδική ηλικία ορίζονται ως εξής:

1) Ως γνώσεις ορίζονται οι ιδέες, οι έννοιες, τα σχήματα, τα χρώματα, οι πληροφορίες, οι ιστορίες, οι μύθοι-θρύλοι, τα τραγούδια και διάφορα τέτοια νοητικά σχήματα. (νηπιαγωγείο και πρώτες τάξης δημοτικού)

2) Ως δεξιότητες ορίζονται οι μικρές, αυτόνομες και μικρής διάρκειας ενέργειες π.χ. (να κόβεις, να σχεδιάζεις, να μετράς μια σειρά αντικειμένων, να συντονίζεις δραστηριότητες με συνομηλικούς, διάφορες κινητικές δεξιότητες)

3) Ως προδιαθέσεις μπορούν να οριστούν οι συνήθειες του νου που παρουσιάζουν μια σταθερότητα, οι τρόποι αντίδρασης σε διάφορα είδη καταστάσεων (π.χ. η επιμονή σε κάποιες

δραστηριότητες, η περιέργεια, η γενναιοδωρία ή πλεονεξία, η έφεση στο διάβασμα ή στην επίλυση προβλημάτων). Η προδιάθεση δεν κατακτιέται για πάντα, όπως οι γνώσεις και οι δεξιότητες, αλλά είναι μια τάση ή ένα αμετάβλητο σχήμα συμπεριφοράς, όπου η κατοχή του θεμελιώνεται μόνο με την επανάληψή του.

- 4) Τα συναισθήματα είναι οι υποκειμενικές συναισθηματικές καταστάσεις, (π.χ. αυτοεκτίμηση, αυτοπεποίθηση, το συναίσθημα του άγχους, της επάρκειας ή ανεπάρκειας, της ικανότητας ή ανικανότητας). Τα συναισθήματα μπορεί να είναι παροδικά, μόνιμα, αμφιλεγόμενα, έντονα ή αδύναμα.

Στο Αναλυτικό Πρόγραμμα το σχέδιο εργασίας Project, διασφαλίζουν ότι το να αποκτάς γνώσεις και να καλλιεργείς δεξιότητες βοηθούν να ενδυναμώνουν οι προδιαθέσεις. Αν δεν αξιοποιηθούν οι γνώσεις και οι δεξιότητες τότε οι προδιαθέσεις μπορεί όχι μόνο να μην αποκτηθούν αλλά και να αποδυναμωθούν. Σε ένα Project και οι τέσσερις κατηγορίες μαθησιακών στόχων αντιμετωπίζονται ταυτόχρονα(B. Katz L., CHARDS, σ. 17,18)

2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΒΑΣΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΙ ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ PROJECT

2. Η βασική δομή και τα στοιχεία της μεθόδου Project

Το σχήμα που ακολουθεί προβάλλει την πορεία ενός Project.

Βασική δομή της μεθόδου Project

1) Πρωτοβουλία

2) Ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την πρωτοβουλία

3) Από κοινού διαμόρφωση των πλαισίων δράσης

4) Υλοποίηση των όσων έχουν προγραμματιστεί

5) Περάτωση του Project με έναν από τους εξής τρόπους: α) συνειδητός τερματισμός (όταν έχει επιτευχθεί ο σκοπός ή έχει εξαντληθεί ο προκαθορισμένος χρόνος), β) επανασύνδεση με την αρχική πρωτοβουλία, γ) εφαρμογή του Project στην καθημερινή πράξη.

Κατά τη διάρκεια του Project περιλαμβάνονται διαλείματα ενημέρωσης και ανατροφοδότησης.

Η μέθοδος Project είναι μια σύνθετη μορφή διδασκαλίας και μάθησης, όπου όπως ξέρουμε καθετί θα μπορούσε να αποτελέσει

έναυσμα για το ξεκίνημα ενός Project. Δεν παίζει τόσο σημαντικό ρόλο αν θα παράγουμε στο τέλος κάποιο προϊόν και ποια θα είναι η μορφή του, αλλά ο δρόμος που θα μας οδηγήσει σ' αυτό, γιατί από εκεί πηγάζει η μόρφωση και αυτό είναι το πιο σημαντικό. Δεν αρκεί κάποιος να συλλάβει ένα σχέδιο και να το εκτελέσει ή να διατυπώνει ένα πρόβλημα και να προχωράει στη λύση του για να πούμε ότι κατανόησε τη μέθοδο Project (Frey K., σ. 17-18).

2.1 Η Έννοια του σχεδίου παιδαγωγικής δράσης

Με την έννοια σχέδιο εννοούμε τα εξής:

- 1) Μια πετυχημένη πρόταση, όπου η διάρκειά της μπορεί να κρατήσει από ένα ή περισσότερα πρωινά και μπορούμε να την χαρακτηρίσουμε ως «διδασκτική ενότητα» για τα παιδιά του νηπιαγωγείου.
- 2) Ένα σχέδιο Project που σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε από μια ομάδα.
- 3) Ένα ομαδικό παιχνίδι με αρχή ένα κοινωνικό πρόβλημα όπου μεταβιβάζονται εμπειρίες κοινωνικής πραγματικότητας.
- 4) Μια ξεχωριστή δραστηριότητα όπως για παράδειγμα μια καλοκαιρινή γιορτή στο νηπιαγωγείο ή ένα Σαββατοκύριακο παιδιών-γονέων.

Όταν λέμε «σχέδιο» αναφερόμαστε σε διάφορες δραστηριότητες με ποικίλα κάθε φορά περιεχόμενα, θέματα, στόχους, μικρής ή μεγάλης διάρκειας. αρχίζουμε από τη δράση με σκοπό να καταλήξουμε στη γνώση. Ένα σχέδιο μπορεί να ξεκινήσει με αφορμή κάποιο πρόβλημα ή βίωμα των παιδιών ή της παιδαγωγού και να συμβάλει σε κάποιο σκοπό μάθησης. Τα σχέδια είτε υλοποιούνται από κάποια ομάδα παιδιών είτε από όλη την ομάδα. Κατά τη διάρκεια του σχεδίου παιδαγωγικής δράσης γίνονται διαλείμματα αξιολόγησης και ανατροφοδότησης. (Helm J.H., Katz L., σ.49-56)

2.2 Φάσεις σχεδιασμού

Σε ένα σχέδιο περιλαμβάνονται τα εξής βήματα:

- Το ξεκίνημα του Project- 1^η φάση
 - 1.Περιγραφή της υπάρχουσας κατάστασης
 - 2.Επιλογή του θέματος
 - 3.Διατύπωση στόχων
 - 4.Υλοποίηση του θέματος
- Εξέλιξη του Project- 2^η φάση
 - 5.Οργάνωση και υλική προετοιμασία
 - 6.Αξιολόγηση του σχεδίου
- Ολοκλήρωση του Project- 3^η φάση

2.3 Το ξεκίνημα του Project

Είναι η πρώτη φάση του Project, όπου ο δάσκαλος έχει ως ρόλο να ενθαρρύνει τα παιδιά να μοιραστούν τις εμπειρίες τους σχετικά με το θέμα, να ανακαλέσουν τις γνώσεις τους με τη μέθοδο της αναπαράστασης και έκφρασης (π.χ. δραματικό παιχνίδι, ζωγραφική, καταγραφή εμπειριών και εντυπώσεων). Έτσι ο δάσκαλος μαθαίνει με τη συζήτηση τα ενδιαφέροντα των παιδιών, αλλά και των γονιών.

Η βοήθεια των γονιών στην εξέλιξη του Project μπορεί να γίνει με:

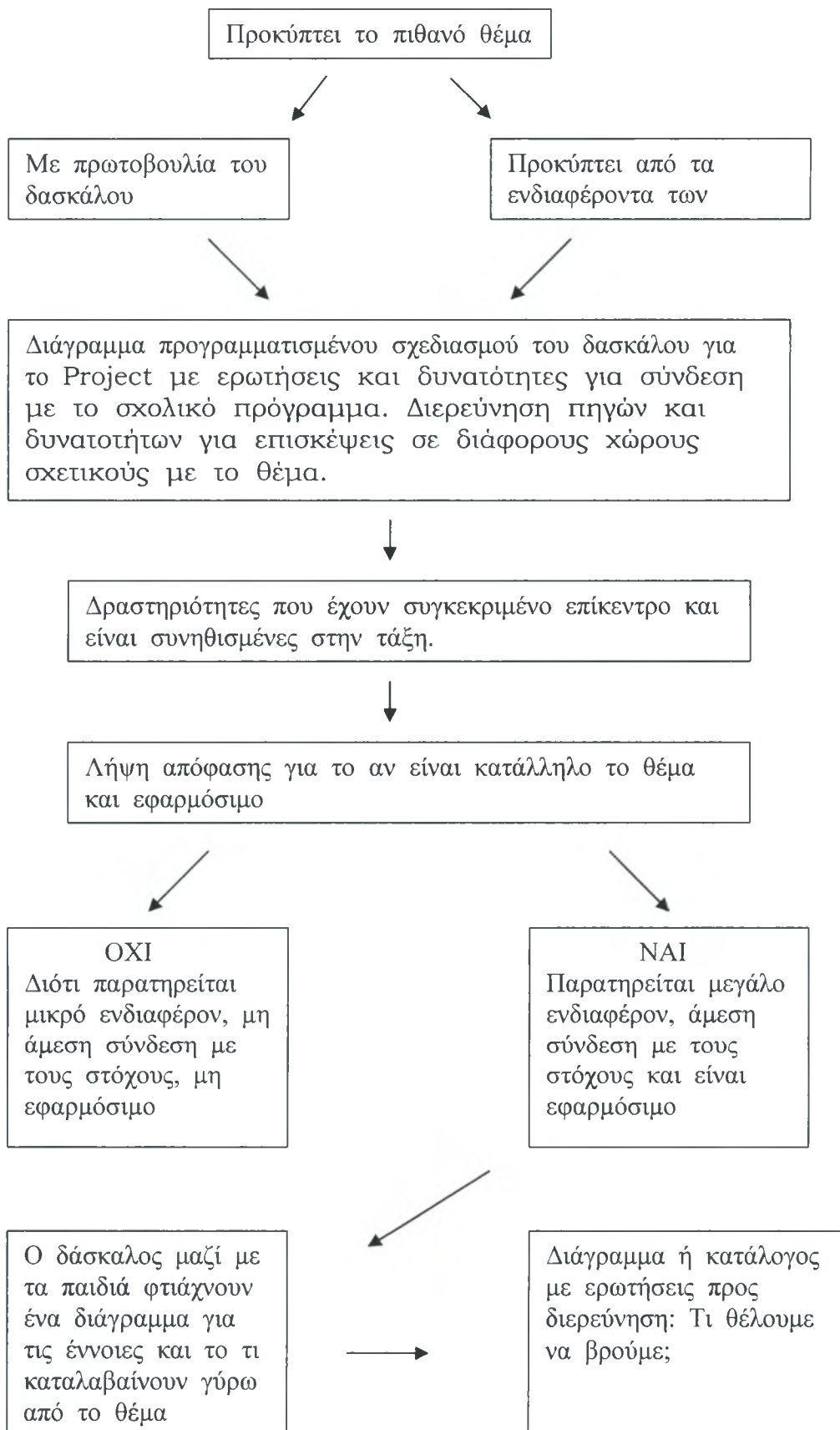
- α) τον προγραμματισμό επισκέψεων σε διάφορα μέρη
- β) με το να δανείσουν αντικείμενα για να τα εκθέσουν
- γ) το να δώσουν συνεντεύξεις στα παιδιά
- δ)στο να παρέχουν πρόσβαση σε πληροφορίες (Katz L., Chard S., σ. 21).

Σε αυτή την πρώτη φάση επιλέγουνε το θέμα τα παιδιά και ο παιδαγωγός εκτιμά τις δυνατότητες υλοποίησης του θέματος, με τη χρήση ενός διαγράμματος σχεδιασμού αυτού. Εκτιμά επίσης τις διαθέσιμες πηγές που υπάρχουν για αυτό το θέμα, ποιοι μπορούν

να προσκληθούν για να μιλήσουν και ποιες τοποθεσίες να επισκεφθούν. Με το σχεδιασμό δραστηριοτήτων δίνεται μια κοινή βάση γνώσεων για αν ξεκινήσουν την έρευνά τους τα παιδιά.

Η ολοκλήρωση της φάσης γίνεται με τη δημιουργία διαγράμματος σχεδιασμού με τις ιδέες και γνώσεις των παιδιών που έχουν εκείνη τη στιγμή. Στη συνέχεια τα παιδιά φτιάχνουν καταλόγους με ερωτήσεις για την έρευνα και όταν αυτές γίνουν ξεκάθαρες προχωρούν στη 2^η φάση του Project, στην έρευνα. Το σχεδιάγραμμα που ακολουθεί περιγράφει την πρώτη φάση και την πορεία του Project στην αρχή(Helm J. H., Katz L.σ. 23, 24).

2.3.1 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΦΑΣΗΣ

2.3.2 Βήμα 1°: Περιγραφή της υπάρχουσας κατάστασης

Αρχικά λαμβάνουμε υπόψη μας την κατάσταση της ομάδας, τον χώρο του νηπιαγωγείου, το βαθμό ανάπτυξης, τις ανάγκες των παιδιών και τις κοινές εμπειρίες στο νηπιαγωγείο.

Ο βαθμός ανάπτυξης του παιδιού είναι μια διαδικασία αποδοχής. Μέσα από την ενεργή συμμετοχή το παιδί δέχεται εμπειρίες από το περιβάλλον και τις επεξεργάζεται. Γι' αυτό ο παιδαγωγός πρέπει να παρατηρεί τα παιδιά, να κατανοεί τις ανάγκες, τα προβλήματα και τα ενδιαφέροντά τους. Τα οποία είναι βιωματικές καταστάσεις είτε του παρελθόντος, είτε επίκαιρες, είτε μελλοντικές. Για να γνωρίσουμε μια καθημερινή κατάσταση θα μας βοηθήσουν τα ενδιαφέροντα και οι ανάγκες των παιδιών, για να την προβλέψουμε, να αναζητήσουμε διαφορετικές συμπεριφορές και να τις συγκρίνουμε.

Για να μπορεί ένα παιδί να ξεπερνάει εύκολα αυτές τις καταστάσεις πρέπει να το προτρέπουμε (το παιδί) να προάγει τις ικανότητές του.

2.3.3 Βήμα 2°: Επιλογή του θέματος

Πώς θα πρέπει να επιλέγουμε το θέμα; Σύμφωνα με τα έξης:

α) «Το κοινό ενδιαφέρον των παιδιών της ομάδας». Η νηπιαγωγός πρέπει να εκτιμά συνεχώς τα ενδιαφέροντα των μελών της ομάδας, τι συζητούν, ποιες δραστηριότητες αναπτύσσουν και τι τα απασχολεί.

β) «Η αναγνώριση κοινωνικών σχέσεων». Μέρος της κοινωνίας μας θεωρείται κάθε τομέας της ζωής, όπως για παράδειγμα οικογενειακές συγκρούσεις, σχολείο, ασθένεια, φτώχεια, πόλεμος-

ειρήνη, περιβάλλον, εργασία και άλλα. Πώς βιώνουν αυτές τις καταστάσεις τα παιδιά και πώς επιδρούν σ' αυτά;

γ) «Το επίπεδο ανάπτυξης των μελών της ομάδας». Τα θέματα που επιλέγονται δεν πρέπει να κουράζουν και να επιβαρύνουν τα παιδιά, γι' αυτό να τα διαμορφώνουμε μεθοδικά. Να διαφέρουν στην έκταση και στη διαμόρφωση του σχεδίου ώστε να προσαρμόζονται στο διαφορετικό βαθμό ανάπτυξης των παιδιών.

δ) «Σημαντικές καταστάσεις της ζωής». Τα σχέδια συμβάλλουν στο να επεξεργαζόμαστε βιωματικές καταστάσεις του παρελθόντος, του παρόντος αλλά και να προετοιμάζουμε για μελλοντικές καταστάσεις που πρόκειται να βιώσουν.

ε) «Κοινωνικές δυνατότητες διαπραγμάτευσης δραστηριοτήτων». Οι παιδαγωγοί πρέπει να προσαρμόζουν τους στόχους των δραστηριοτήτων ανάλογα με τα χαρακτηριστικά των προσωπικοτήτων των μελών της ομάδας.

στ) «Ανοιχτοί στην παροχή γνώσεων». Θα πρέπει οι γνώσεις να μεταδίδονται με τέτοιο τρόπο ώστε να αναπτύσσονται όλες οι ικανότητες των παιδιών (γλωσσικές, σωματικές, νοητικές) και να συνδέονται μεταξύ τους.

Εκτός από τις έξι περιπτώσεις που μπορούμε να επιλέξουμε θέμα, όπως επίσης και από το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον, που όμως τα παιδιά δεν είναι υποχρεωμένα να επιλέξουν ένα αξιόλογο παιδαγωγικά θέμα. Δεν πρέπει ο παιδαγωγός να επιλέγει το θέμα σύμφωνα με τις αδυναμίες, τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των παιδιών, γιατί έτσι προάγονται οι τομείς όπου υπάρχουν αδυναμίες και περιορίζεται ο τομέας ασχολιών και εμπειριών των παιδιών.(Helm J. Katz L.)

Υπάρχουν όμως και κάποιες πρακτικές σκέψεις για την επιλογή ενός θέματος, κάποιες σκέψεις δηλαδή που είναι καλό να κάνουν οι εκπαιδευτικοί πριν διαλέξουν το θέμα του project για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας αυτές είναι:

- 1)Το θέμα είναι καλό να είναι απτό και όχι αφημένο και περιλαμβάνει κυρίως χειροπιαστές , άμεσες εμπειρίες και πραγματικά αντικείμενα που μπορούν να πιάσουν οι μικροί ερευνητές,
- 2)Ένα project είναι πιο επιτυχημένο αν το θέμα μπορεί εύκολα να συσχετιστεί με τις προηγούμενες εμπειρίες τούς,
- 3)Θέματα για τα οποία υπάρχει γύρω από το σχολείο κάτι σχετικό με αυτά και το οποίο μπορούν εύκολα να επισκεφτούν τα παιδιά ενισχύουν το project γιατί ο μικροί ερευνητές μπορούν να το επισκεφτούν ξανά και ξανά όσο προχωράει η ερευνα,
- 4)Τα θέματα τα οποία δίνουν στα παιδιά τη δυνατότητα να διεξάγουν ερευνα με ελάχιστη δυνατή βοήθεια από τους ενήλικες είναι πιο πιθανό να οδηγήσουν σε επιτυχημένα project,
- 5)Τα project με τα μικρότερα παιδιά έχουν καλύτερα αποτελέσματα όταν τα παιδιά μπορούν να αναπαραστήσουν τι ξέρουν και να μάθουν εξασκώντας κάποιες δεξιότητες και τεχνικές οι οποίες είναι κατάλληλες για την ηλικία τους,
- 6)Τα project που έχουν άμεση σχέση με τους στόχους του αναλυτικού προγράμματος υποστηρίζονται πιο εύκολα από τους γονείς και τη διοίκηση των σχολείων,
- 7)Τα project είναι πιο πιθανά να οδηγήσουν σε ουσιαστική μάθηση και στην κατάκτηση δεξιοτήτων αν αφορούν θέματα που έχουν σχέση με το πολιτισμικό υπόβαθρο των παιδιών και των οικογενειών τους.(J.Harris Helm,L.Katz σελ.28-32)

2.3.4 Βήμα 3^ο: Διατύπωση των στόχων

Ως στόχους θα πρέπει να θέσουμε τη μάθηση των παιδιών, των γονέων αλλά και των παιδαγωγών. Μπορεί να έχουν σχέση με την καθημερινότητά της κοινωνικοπαιδαγωγικής εργασίας και από τη ζωή των παιδιών. Αλλά εκτός από τις υποκειμενικές ανάγκες των παιδιών να λαμβάνουμε υπόψη μας και τις αντικειμενικές ανάγκες.

2.3.5 Βήμα 4^ο: Υλοποίηση του θέματος

Με τη «μεθοδική διαπραγμάτευση» εννοούμε τον τρόπο που ενεργούμε, που ταξινομούμε τις ασχολίες και πως προσανατολιζόμαστε σε ένα σκοπό. Πως μετατρέπεται μια ιδέα σε πράξη. Τα συμπεράσματα διατυπώνονται γρηγορότερα, όταν είναι καλύτερα διατυπωμένοι οι σκοποί.

Σε τρία διαφορετικά επίπεδα ολοκληρώνεται η μεθοδική διαπραγμάτευση από τον παιδαγωγό. Ξεκινά με το ερώτημα «Ποιο πρόβλημα έχω να λύσω», και ασχολούμαστε με τις παιδαγωγικές καταστάσεις μέσα από τις οποίες φτάνουμε στη μάθηση. Δηλαδή διαπιστώνουμε το πού, πότε και με ποιο σκοπό θα πρέπει να υλοποιήσουμε το θέμα.

Στο δεύτερο επίπεδο ερευνούμε για το πώς θα δομήσουμε και θα καθοδηγήσουμε τις παιδαγωγικές καταστάσεις ώστε:

- α) να αποδοθεί το περιεχόμενο του θέματος
- β) να ταξινομηθεί και να κατευθυνθεί η εξέλιξη των δραστηριοτήτων
- γ) να αξιολογηθούν οι εμπειρίες

Τέλος, στο τρίτο επίπεδο αναφερόμαστε για την έναρξη, την καθοδήγηση και την υποστήριξη επιμέρους δράσεων των μελών όπως για παράδειγμα (πληροφορίες, βοήθεια διατύπωσης, σχεδιασμού, προτάσεις). Μεταξύ των μελών μιας ομάδας θα πρέπει

να υπάρχει: συνεννόηση, να αλληλεπιδρούν, να συζητούν, να πληροφορούνται, να παίζουν, να σχεδιάζουν, να ζωγραφίζουν, να δημιουργούν κολάζ, να ακούν μουσική, να ακούνε ιστορίες και να διαβάζουν εικονογραφημένα βιβλία, να χρησιμοποιούν τα Μ.Μ.Ε., να κατασκευάζουν, να εκθέτουν και έτσι με αυτό τον τρόπο θα αναπτύξουν την κοινωνική τους μάθηση.

2.4 Εξέλιξη του Project- 2^η φάση

Η δεύτερη φάση ξεκινάει με τις ερωτήσεις που πρέπει να απαντηθούν, και τα κύρια χαρακτηριστικά της φάσης είναι η μελέτη του θέματος σε βάθος από τα παιδιά, οι προσπάθειές τους ώστε να βρουν απαντήσεις στις ερωτήσεις τους και η διατύπωση νέων ερωτήσεων.

Ο δάσκαλος επανεξετάζει το διάγραμμα προγραμματισμένου σχεδιασμού και τα διαγράμματα σχεδιασμού των παιδιών καθώς και την προετοιμασία συγκέντρωσης δεδομένων. Επίσης έχουμε την προετοιμασία για την έρευνα. Επιλέγουμε τον χώρο που θα επισκεφθούμε, αφού γίνει πρώτα προετοιμασία στα άτομα του προσωπικού ή των ειδικών που θα επισκεφθούν το σχολείο. Συζητάμε μαζί τους για τον τρόπο που μαθαίνουν τα παιδιά μέσω της προσέγγισης Project και για τις ερωτήσεις των μικρών ερευνητών.

Παρουσιάζουμε στα παιδιά συγκεκριμένες δεξιότητες για την έρευνα (π.χ. διατύπωση ερωτήσεων, η χρήση εργαλείων για μια κατασκευή), δίνοντας έτσι ευκαιρία στα παιδιά να εξασκηθούν σ' αυτές τις δεξιότητες.

Το βασικό σημείο αυτής της φάσης είναι η διαδικασία διεξαγωγής της έρευνας από τα παιδιά και η σε βάθος διερεύνηση του θέματος του Project. Οι δραστηριότητες διερεύνησης

περιλαμβάνουν εκπαιδευτική επίσκεψη στον ειδικό χώρο, συνέντευξη από τους ειδικούς, διερεύνηση αντικειμένων με όλες τις αισθήσεις, χρήση πρόσθετων πηγών και άλλα. Τα παιδιά με αυτές τις εμπειρίες προσπαθούν να ζωγραφίσουν, να γράψουν, να κάνουν κατασκευές, να δραματοποιήσουν αυτά που έχουν μάθει.

Τα παιδιά όταν βρουν απαντήσεις στις ερωτήσεις τους, αναδιατυπώνουν νέες και έτσι μένει αμείωτο το ενδιαφέρον για το θέμα. Στη συνέχεια παρατίθεται το διάγραμμα της δεύτερης φάσης όπου περιγράψαμε. Η αλληλουχία των γεγονότων-έρευνα, αναπαράσταση, συζήτηση για τα όσα έμαθαν- μπορεί να επαναληφθεί πολλές φορές. (Helm J., Katz L.σ. 53, 54, 71, 72)

2.4.1 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΦΑΣΗΣ

Επανεξετάζεται το διάγραμμα προγραμματισμένου σχεδιασμού του δασκάλου και το διάγραμμα των παιδιών για τη σύνδεση εννοιών και δεξιοτήτων.

Προετοιμασία για την επίσκεψη σε χώρους σχετικούς με το θέμα και την επίσκεψη ειδικών στο σχολείο.

ΕΡΕΥΝΑ

Αναπαριστούν όσα έμαθαν με τη γραφή, τη ζωγραφική, κατασκευές, θεατρικά, παιχνίδια και νοσοίε

Επανεξετάζεται το διάγραμμα σχεδιασμού και επανασχεδιάζεται. Παρουσιάζουμε τα όσα έμαθαν, θέτουν νέες ερωτήσεις, επαναλαμβάνουν την έρευνα και την αναπαριστούν .

2.4.2 Βήμα 5°: Οργάνωση και υλική προετοιμασία

Η πρακτική προετοιμασία αρχίζει πριν οριστούν οι στόχοι, με την πρώτη πρωτοβουλία. Στον ορισμό των στόχων και στη μεθοδική διαπραγμάτευση επιδρούν οι συμφωνίες των μελών, ο καθορισμός του τόπου, του χρόνου, των θεμάτων και των παιδαγωγικών καταστάσεων. Οι γονείς θα πρέπει να συμβάλλουν στην αγωγή των παιδιών τους και θα πρέπει να συνεργάζονται με τους παιδαγωγούς και να γνωρίζουν τις υποχρεώσεις τους. Θα πρέπει να συζητούνται ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, τα προβλήματα, οι ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μελών, τα υλικά και τα αντικείμενα που θα χρειαστούν. Στο τελευταίο θα πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη βαρύτητα διότι η μάθηση του παιδιού στην ηλικία αυτή συνδέεται με την εμπειρία των αισθήσεων, την κατανόηση και χρήση αντικειμένων(Σακελαρίου Μ. σ. 112-113)

2.4.3 Βήμα 6°: Αξιολόγηση σχεδίου

Η αξιολόγηση είναι καλό να σχεδιάζεται εκ των προτέρων. Θα αναλύσουμε παρακάτω ποιος πρέπει να την κάνει, πώς πρέπει να συζητούνται κάποιες εμπειρίες που αποκτήθηκαν και ποια είναι τα βασικά σημεία της. Τα παιδιά ενδιαφέρονται για τις πράξεις τους και τα αποτελέσματά τους, ενώ οι παιδαγωγοί για τους σκοπούς της εργασίας. Σε μια αξιολόγηση πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας εκτός από το θέμα και την ομάδα και το ατομικό προσωπικό επίπεδο του καθένα. Αυτή είναι η ομαδική και ατομική αυτοαξιολόγηση. Στις διάφορες συζητήσεις για την αξιολόγηση πρέπει να αναφέρουμε το πώς συνεργάστηκαν τα μέλη και πώς επέδρασε το θέμα στην εσωτερική τους κατάσταση, τι επέφερε σε κάθε παιδί προσωπικά και τι προέκυψε τελικά από το θέμα.

Η αξιολόγηση του θέματος χαρακτηρίζεται ως «αναστοχασμός» ή «αποτίμηση». Η αξιολόγηση είναι μια εσωτερική συμπεριφορά

στις ενέργειες που κάνουμε, στην ανασκόπησης και στον αυτοκριτικό έλεγχο.

Όταν τα αποτελέσματα ή οι εμπειρίες σημειώνονται σε κάποια μορφή τότε η αξιολόγηση γίνεται αποδοτικότερη. Η αξιολόγηση δεν πρέπει να θεωρείται αντικείμενο μόνο των παιδαγωγών, διότι με αυτόν τον τρόπο οδηγούμε την αξιολόγηση σε μονομέρεια.

Όταν διαπραγματευόμαστε το θέμα ενδιαφερόμαστε: 1) αν ο σχεδιασμός επιβεβαιώθηκε με τις πράξεις και με την εξέλιξη των προτάσεων; 2) το θέμα που εξετάστηκε είχε το ανάλογο ενδιαφέρον από τα μέλη της ομάδας; 3) οι προσδοκίες μας επιτεύχθηκαν και οι στόχοι μας; 4) αποκομίσαμε καινούριες εμπειρίες και ποιες; 5) ποιους ωφέλησε και πώς επέδρασε γενικώς το θέμα; 6) εμφανίστηκαν εμπόδια κατά τη διεξαγωγή του Project και πού ακριβώς; 7) πώς θα μπορούσαμε να το υλοποιήσουμε διαφορετικά; Αυτά είναι κάποια από τα ερωτήματα τα οποία θα βοηθούσαν στην αξιολόγηση σε επίπεδο θέματος.

Ως αναφορά σε προσωπικό-ατομικό επίπεδο πρέπει να αξιολογηθεί κάθε μέλος της ομάδας ξεχωριστά: 1) αν είμαι ευχαριστημένος από το θέμα και αν διασκέδασα μ' αυτό; 2) ποιες εμπειρίες έχω αποκομίσει; 3) καθ' όλη τη διάρκεια ήμουν συνεργάσιμος; 4) μέσα από ποια δραστηριότητα καλύτερη ή χειρότερη τις σχέσεις μου; 5) πώς επέδρασε και ποιες συνέπειες θα έχει το θέμα προσωπικά σε μένα;

Αν εξετάσουμε στο πώς επέδρασε το Project στην ομάδα πρέπει να διερωτηθούμε: 1) ποιος πήρε και πώς τις αποφάσεις; 2) ποιος ήταν ο ρόλος των παιδαγωγών; 3) πώς επέδρασε το θέμα στην ομάδα; 4) υπήρχε καλή συνεργασία; 5) υπήρξε σωστή διανομή ρόλων ή αυστηρός διαχωρισμός; 6) άφησε κάποιους αδιάφορους το θέμα; 7) αν υπήρχαν συγκρούσεις κατά τη διεξαγωγή του θέματος και πώς ξεπεράστηκαν;

Έτσι απαντώντας αυτές τις απλές ερωτήσεις μπορούμε να κάνουμε εμείς και όλα τα μέλη της ομάδας τις εκτιμήσεις μας για

το πώς εργαστήκαμε στο να διεξάγουμε με τον καλύτερο τρόπο ένα Project και τι αποκομίσαμε από τη συνεργασία αυτή (Σακελαρίου Μ. σ. 114-117)

2.5 Ολοκλήρωση του Project- 3^η φάση

Αυτή η φάση είναι η Τρίτη, όπου ολοκληρώνεται η ατομική και ομαδική εργασία και αποτελείται από δραματικό παιχνίδι και κατασκευές που έχουν σχέση με το Project. Δάσκαλος πρέπει να ενθαρρύνει τα μεγαλύτερα παιδιά να μιλήσουν για τις εμπειρίες τους και τα όσα έμαθαν από το Project.

Επίσης μπορούμε να προκαλέσουμε τους γονείς, τους μαθητές της διπλανής αίθουσας, ώστε να εκθέσουμε τις εργασίες των παιδιών και να μοιραστούν τις ιδέες τους και με άλλους ενδιαφερόμενους. πολύ σημαντική σχολική εμπειρία αποτελεί η παρουσίαση της ολοκληρωμένης εργασίας, αφού τα παιδιά επένδυσαν σημαντική προσπάθεια σ' αυτό (Katz L., Chard S., σ. 23)

Η στιγμή της ολοκλήρωσης του Project έρχεται όταν οι παιδαγωγοί διαπιστώσουν ότι τα παιδιά μειώσουν το ενδιαφέρον τους για το θέμα. Αυτό είναι μια φυσική εξέλιξη και δεν θα πρέπει να μας απογοητεύει. Κατανοούμε ότι τα παιδιά ενδιαφέρονται για νέα θέματα, έτσι επέρχεται το τέρμα του Project.

Τα παιδιά θα πρέπει να αποφασίσουν για ποια πράγματα θα πρέπει να ενημερώσουν τους υπόλοιπους, πως θα μοιραστούν τις εμπειρίες τους. Έτσι με τη βοήθεια του δασκάλου θα επανεξετάσουν μαζί κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι στόχοι τους ή όχι μέσω της αξιολόγησης. Η κορύφωση του Project έφτασε και ένα από τα οφέλη που αποκομίζουν από την προσεκτικά σχεδιασμένη εργασία με συγκεκριμένο σκοπό, είναι ότι βλέπουν τον εαυτό τους ως άτομα που μαθαίνουν να αποκτούν εμπιστοσύνη στην ικανότητά τους να διεξάγουν έρευνες και να επιλύουν προβλήματα.

Οι παιδαγωγοί εξετάζουν τα αποτελέσματα και εκτιμούν την επίτευξη των στόχων και ατομικά αλλά και ομαδικά.

Μέσω των δραστηριοτήτων που κορυφώνουν το Project, βοηθούνται οι γονείς να διαπιστώσουν και να ενισχύσουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες, και τις κλίσεις των παιδιών τους, οι οποίες ενισχύθηκαν με το Project(Helm J.H., Katz L.σ. 103, 104).

2.5.1 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΡΙΤΗΣ ΦΑΣΗΣ

Απολογισμός της έως τώρα πορείας, σχεδιασμός της τελικής φάσης του Project, ο οποίος πρέπει να γίνει από όλα τα παιδιά μαζί, αφήγηση της ιστορίας του Project.

Ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων κορύφωσης του Project.

Τελική εξέταση του Project και αξιολόγηση της επίτευξης ή μη των στόχων.

2.6 Διάλειμμα ανατροφοδότησης

Το διάλειμμα ανατροφοδότησης γίνεται με σκοπό να συζητήσουν τα μέλη μεταξύ τους κριτικά, πάνω σ' αυτά που έχουν γίνει, να κάνουν μια ανασκόπηση της όλης διαδικασίας που έχουν διατρέξει μέχρι στιγμής και ως στόχο έχουν να διαπιστώσουν αν οι κανόνες επικοινωνίας και συμπεριφοράς βοήθησαν αποτελεσματικά ή πρέπει να τροποποιηθούν. Τα μέλη εξετάζουν επιτυχημένες ή αποτυχημένες ενέργειες και προβαίνουν σε αλλαγές, όπου χρειάζεται.

Το διάλειμμα ανατροφοδότησης βοηθούν στην εξέλιξη της απλής πράξης σε παιδαγωγική πράξη και παρεμβάλλεται κατά την πορεία ενός Project για να συζητήσουν τα μέλη της ομάδας για το πόσο επιτεύχθηκαν οι σκέψεις τους και οι πρωτοβουλίες τους. Λειτουργήσαν σωστά ή πρέπει να αναθεωρήσουν κάποιες κινήσεις σε ορισμένους τομείς. Εξετάζουν επίσης σε βάθος τις μέχρι τώρα ενέργειες, τις επανασυζητούν και προσπαθούν να εξομαλύνουν δύσκολες καταστάσεις, δυσαρέσκειες, διαφωνίες και εκθρότητες που τυχόν εμφανίζονται ανάμεσα στα μέλη.

«Η μέθοδος Project δεν παραμερίζει τα προβλήματα διαπροσωπικών σχέσεων, θεωρώντας τα απλώς ως παράγοντα που ενοχλεί τη διεξαγωγή του, αλλά αντίθετα επιχειρεί να τα φέρει στην επιφάνεια και να τα αντιμετωπίσει κατάλληλα με απώτερο σκοπό την εξουδετέρωσή τους.»

Για παράδειγμα αν δημιουργηθεί διαφωνία ανάμεσα στα μέλη της ομάδας το χειριζόμαστε ως εξής:

α) Στο πρώτο στάδιο εκφράζουν τις απόψεις τους και δικαιολογούν τους λόγους που δεν συμφωνούν (τα μέλη διαφωνούν)

β) Στο δεύτερο στάδιο εκφράζουν τις απόψεις και τις κρίσεις τους όλα τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας, χωρίς όμως να αξιολογούν άποψη. Ο παιδαγωγός παρακολουθεί τη διαδικασία και δίνει οδηγίες.

γ) Τέλος στο τρίτο στάδιο γίνονται διάφορες προτάσεις από τα μέλη που αποσκοπούν στη λύση του προβλήματος. Τα μέλη που διαφώνησαν αποφασίζουν τι θα ακολουθήσει αφού πρώτα μελετήσουν τα υπέρ και τα κατά(Frey K., 1986 σ.34-36).

2.7 Διαλείμματα Ενημέρωσης και η διαφορά με το Διάλειμμα Ανατροφοδότησης.

Στα διαλείμματα ενημέρωσης διακόπτονται οι δραστηριότητες για λίγα λεπτά ή και περισσότερο. Συγκεντρώνονται όλες οι ομάδες και ο συντονιστής καθορίζει το χρόνο που έχει η κάθε ομάδα στη διάθεση της για να: α) αναφέρει την πρόοδο των εργασιών της, β)παρουσιάσει το υλικό που έχει συγκεντρώσει, γ)εκφράσει τις απόψεις για την επάρκεια του υλικού, την ικανοποίηση τους από αυτό η όχι, δ)αναφέρει άλλους τρόπους συλλογής δεδομένων, ε)αναζητήσει υλικό σε άλλους χώρους, στ)αναδιοργανώσει και αναδομήσει το σχέδιο δράσης, δηλαδή να συζητήσει για οργανωτικά ζητήματα, ζ) παρουσιάσει την πορεία των στόχων, αν έχουν επιτευχθεί, αν είναι απροσπέλαστοι, αν απαιτείται αναδιάρθρωση της πορείας, η)εντοπίσει λάθη, θ)διαπιστώσει την έλλειψη επηρείας εάν δεν δόθηκε η πρέπουσα σημασία και τέλος, ι)να αντικαταστήσει μέλη που δεν αποδίδουν στην ομάδα η να τα μετακινήσει σε άλλη ομάδα που βρίσκεται πιο κοντά στα ενδιαφέροντα τους. Είναι σημαντικό το διάλειμμα ενημέρωσης διότι βοηθάει να διατηρείται το Project σε διαρκή λειτουργία.

Η διαφορά του διαλείμματος ενημέρωσης και του διαλείμματος ανατροφοδότησης είναι ότι: Το πρώτο λειτουργεί ως πυξίδα, βοηθάει στον προσανατολισμό και συντονισμό των ενεργειών, ενώ το δεύτερο παίζει το ρόλο του πυροσβέστη διότι σχετίζεται με τα προβλήματα που προκύπτουν μεταξύ των συμμετεχόντων και τις διάφορες ενέργειες από παιδαγωγικής άποψης.

Σε Projects μεγάλης διάρκειας τα διαλείμματα ενημέρωσης είναι αναγκαία, για να μπορούν τα μέλη κατά διαστήματα να αποκτούν μια γενική εικόνα της κατάστασης, ενώ στα μικρά Projects δεν χρειάζονται αυτές οι διακοπές.

Ο χρόνος και η συχνότητα δεν καθορίζεται εκ των προτέρων, αλλά όταν βρεθούμε σε δύσκολες καταστάσεις (για παράδειγμα θα θέλουμε να πληροφορηθούμε για το στάδιο που βρισκόμαστε, να προγραμματίσουμε το επόμενο βήμα, να μάθουμε κάποια αποτελέσματα, να προγραμματίσουμε το χρόνο μας).

Η παρεμβολή των διαλειμμάτων γίνεται είτε προφορικά, είτε με γραπτές οδηγίες και επεξηγήσεις (Frey K., σ. 30-32).

2.8 Διάρκεια των Projects

Τα Project διακρίνονται σε μικρά, μέτρια και μεγάλα ανάλογα με το χρόνο που απαιτεί η διεξαγωγή τους.

α) Μικρά Projects

Η διάρκεια των μικρών Project μπορεί να κρατάει από 2 έως 6 ώρες, για παράδειγμα η απόφαση των παιδιών να τροποποιήσουν την διαρρύθμιση της αίθουσάς τους με συντονιστή τον δάσκαλο.

β) Μέτρια Projects

Τα μέτρια Projects μπορεί να διαρκούν από μία ημέρα έως μία εβδομάδα, τα οποία ενδείκνυνται για την εκπαίδευση τόσο των μαθητών όσο των φοιτητών και των ενηλίκων. Όπως για παράδειγμα η προσπάθεια των μαθητών Λυκείου να προσδιορίσουν τους παράγοντες που συμβάλλουν στη ρύπανση του περιβάλλοντος

της περιοχής τους, που ως βοηθούς είχαν τους καθηγητές τους(Φυσικής, Χημείας, Φυσιογνωστικών μαθηματικών).

γ) Μεγάλα Projects

Η διάρκειά τους κυμαίνεται από μια εβδομάδα(το λιγότερο) και φτάνει μέχρι χρόνια. Στη διάρκεια ετών η συνεργασία γίνεται μεταξύ περισσότερων ομάδων και οργανισμών.

Επειδή συνήθως αυτά τα Project(όπου διαρκούν μεγάλο χρονικό διάστημα) γίνονται γνωστά και δημοσιοποιούνται έχουμε ως αποτέλεσμα με τον όρο Project να αντιλαμβάνονται τον όρο μεγάλα Project.

Ως παράδειγμα έχουμε τους καθηγητές ενός Δημοτικού, τους δασκάλους και τους γονείς των παιδιών, αποφάσισαν να μετατρέψουν σε παιδικό κέντρο το παλιό κτίριο του Δημοτικού Σχολείου. Όλοι μαζί αφού επισκέπτονται το κτίριο αποφασίζουν τι πρέπει να κάνουν, με τη βοήθεια των κοινοτικών αρχών για την έλευση οικονομικών πόρων και της νομικής κατοχύρωσης και τα παιδιά να συμμετέχουν ενεργά στο προγραμματισμό και στη διεξαγωγή του Project(Frey K., 1986 σ. 14-15)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ PROJECT ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

3. Η ολιστική παιδαγωγική στην πράξη

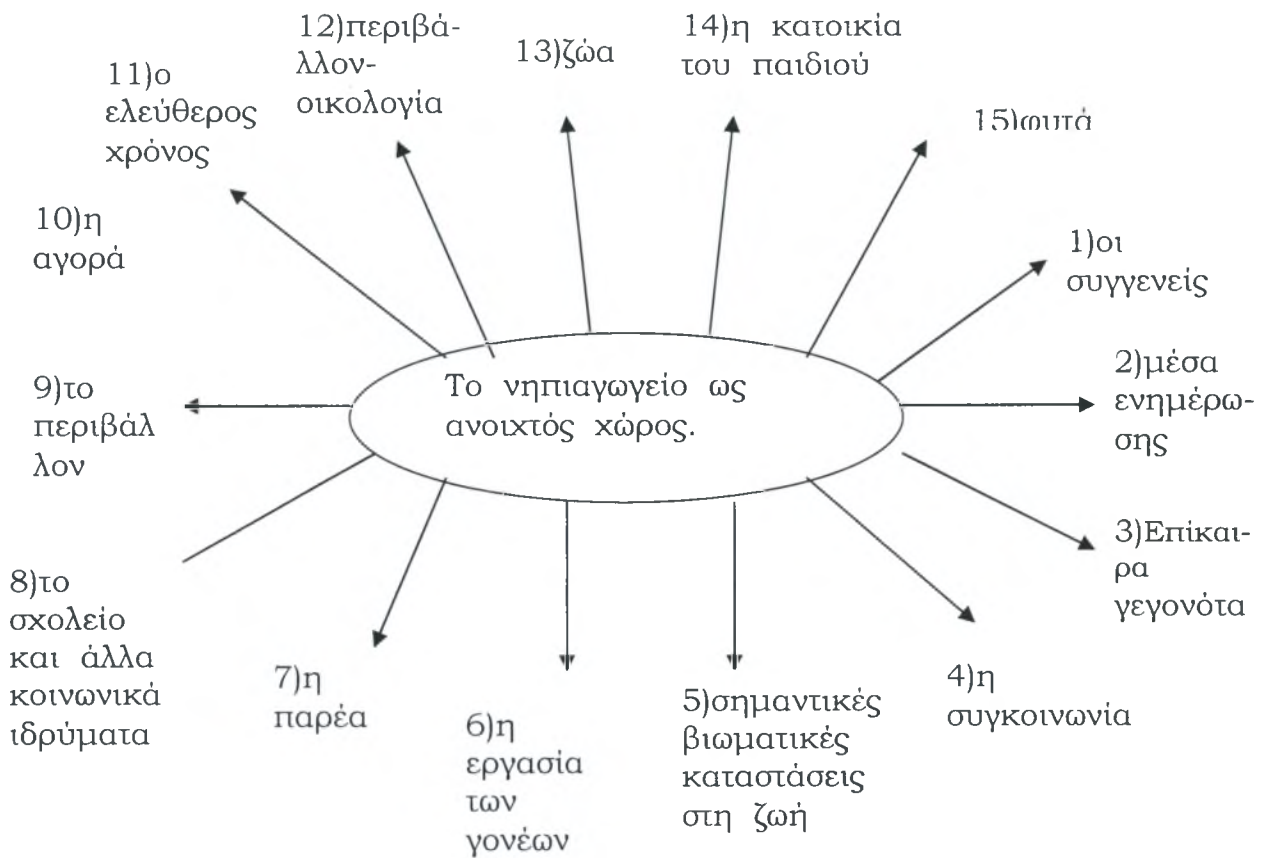
Η ολιστική ζωή και μάθηση σημαίνει να δώσουμε στα παιδιά την ευκαιρία να πληροφρούνται και να ανακαλύπτουν νέες συναισθηματικές σχέσεις, διαθέτοντας χρόνο φυσικά, και να αποκτήσουν εμπειρίες και εκτός νηπιαγωγείου. Πρέπει λοιπόν όλοι οι κώροι του νηπιαγωγείου να είναι διαθέσιμοι για τα παιδιά, να σεβαστούμε όλες τις προσωπικές αποφάσεις και απόψεις του παιδιού, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους τομείς ανάπτυξης του χωρίς να κάνουμε διαχωρισμό σε επιμέρους επίπεδα ή τομείς.

Έτσι κατά τη διάρκεια ενός σχεδίου προγράμματος(Project) θα πρέπει να προάγονται όλοι οι τομείς ανάπτυξης και ταυτόχρονα να ενεργοποιούνται όλες οι περιοχές ανάπτυξης όσο είναι δυνατόν: το συναίσθημα, η φαντασία, η γλώσσα, η κίνηση, η δημιουργικότητα, η νόηση, η σκέψη, το ενδιαφέρον, η κοινωνικοποίηση των παιδιών.

Μέσα από το παράδειγμα ενός νηπίου (Παναζής Σ., σ 61-62) που ήθελε να γίνει μίμος βλέπουμε ότι αναδύεται ένα σχέδιο Project τριών εβδομάδων με θέμα « Οι ηθοποιοί και το θέατρο», στα πλαίσια του οποίου η νηπιαγωγός για να ικανοποιήσει τα ενδιαφέροντα των παιδιών επισκέφθηκαν το θέατρο της πόλης όπου βίωσαν όσα είχαν φανταστεί σε μια αίθουσα θεατρική, εκτός νηπιαγωγείου δηλαδή.

Στα πλαίσια της «ολιστικής παιδαγωγικής» το νηπιαγωγείο πρέπει να ανοίξει τους παιδαγωγικούς τους τρόπους και να διευρύνει το περιβάλλον, το χώρο όπου εργάζονται τα παιδιά εκτός νηπιαγωγείου. Έτσι ώστε να μπορέσουν τα παιδιά να αντιληφθούν τον ατομικό τους κόσμο ως ένα ενιαίο όλο(ολιστική θεώρηση). Το νηπιαγωγείο θα πρέπει να λειτουργήσει ως ένα ανοιχτό κέντρο επικοινωνίας και συνεργασίας, με πάρα πολλούς τομείς της ζωής του παιδιού εκτός νηπιαγωγείου. Το σχεδιάγραμμα που ακολουθεί δείχνει αυτόν τον τρόπο λειτουργίας.

Η πραγματική σημασία του και η πραγματική αξία του νηπιαγωγείου μέσω μιας τέτοιας αντίληψης του ανοικτού χώρου «ενιαίας» παιδαγωγικής εργασίας θα μπορέσει να αναδειχθεί. Θα πρέπει δηλαδή να ξεφύγει από την άποψη του κλειστού χώρου και της προετοιμασίας για το σχολείο. (Παναζής Σ. σ. 60-64).

3.1 Η παιδαγωγική εργασία σε σχέση με τις βιωματικές καταστάσεις.

Η μέθοδος παιδαγωγικής εργασίας(Project) επιδιώκει να μεταφέρει τα επίκαιρα προβλήματα των παιδιών της καθημερινής ζωής και τα βιώματα τους στην τάξη, έτσι να οργανώνεται η παιδαγωγική εργασία του νηπιαγωγείου με βάση τη διαφορετική ιστορία της ζωής του κάθε παιδιού.

Στοχεύει λοιπόν αυτός ο τρόπος εργασίας:

- α) στο να βοηθήσει τα παιδιά να γίνουν ικανά ώστε να αντεπεξέρχονται στις καταστάσεις της καθημερινής ζωής.
- β) βοηθάει στο να ανεξαρτητοποιηθεί και να ενεργοποιηθεί το κάθε παιδί.
- γ) οδηγεί τα παιδιά ώστε να αποκτήσουν εμπειρίες, θάρρος, ενδιαφέρον, περιέργεια.
- δ) τα βοηθούν ώστε να έρθουν σε αντιπαράθεση, με επιτυχία, με επίκαιρες βιωματικές καταστάσεις.
- ε) τα παιδιά τέλος αισθάνονται πιο άνετα και κάνουν κτήμα τους παράλληλους τρόπους συμπεριφοράς, έτσι θα βοηθήσουν στο μέλλον ώστε να παίρνουν σωστές και αυτόνομες αποφάσεις.

Επιπλέον με τη βοήθεια του νηπιαγωγείου, όπου πρέπει να ανοικτεί προς το εξωτερικό περιβάλλον, σε καθημερινές καταστάσεις ζωής όπου το παιδί έρχεται σε επαφή καθημερινά. Οι νηπιαγωγοί θα πρέπει κάθε φορά που επιλέγουν από κοινού με τα παιδιά τα θέματα με τα οποία θα ασχοληθούν, αυτό που απασχολεί τα παιδιά και τα ανησυχεί ώστε να τα βοηθήσουν να αποκτήσουν εμπειρίες και πληροφορίες για τα καθημερινά προβλήματα. Όπως για παράδειγμα: η κυκλοφορία, τα μέσα συγκοινωνίας, τα αυτοκινητιστικά ατυχήματα, τα σκουπίδια, τα απορρίμματα, οι πολυκατοικίες, τα σπίτια και άλλα.

Αυτές είναι οι βιωματικές καταστάσεις που απασχολούν συνήθως τα παιδιά γιατί είναι στιγμές της καθημερινής ζωής τους,

αλλά δεν πρέπει οι νηπιαγωγοί να αρκестούν σε ένα «φυσικό ενδιαφέρον των παιδιών».

Το πρόγραμμα διδασκαλίας Project με τις διάφορες δραστηριότητες του επιδιώκει να συνδέσει τις βιωματικές εμπειρίες των παιδιών με όλους τους τομείς ανάπτυξης(σκέψη, συναίσθημα, κίνηση, φαντασία, γλώσσα, γνώση). Επίσης επιδιώκει να μάθει τα παιδιά να βιώνουν τα γεγονότα σε πραγματικές καταστάσεις έτσι να αποκτούν εμπειρίες και πληροφορίες από τους πραγματικούς χώρους.

Η συμπαράσταση των μεγαλύτερων παιδιών ή των ενηλίκων βοηθούν τα παιδιά ιδιαίτερα σε δύσκολες καταστάσεις που προκαλούν φόβο και άγχος.

Όταν το νηπιαγωγείο ανοίγει προς το εξωτερικό περιβάλλον δίνει τις δυνατότητες στα παιδιά να συνάψουν κοινωνικές σχέσεις με τα παιδιά της γειτονίας και της περιοχής. Έτσι μαθαίνουν και βιώνουν την αποδοχή ή την απόρριψη, τη χαρά, το θυμό, το άγχος, την ανασφάλεια, μαθαίνουν να κοινωνικοποιούνται με νέους και γέρους ανθρώπους παιδιά με ειδικές ανάγκες κ.α.

Σκοπός του προγράμματος Project είναι η ενίσχυση της προσωπικότητας των παιδιών. Έτσι τα παιδιά από μόνα τους θα πρέπει να ενεργοποιούνται να αποκτούν νέες εμπειρίες και να πληροφορούνται οτιδήποτε συμβαίνει γύρω τους.

Δεν πρέπει να επαναλαμβάνουμε ένα Project και την επόμενη χρονιά διότι α) τα παιδιά είναι διαφορετικά στην καθημερινή τους ζωή και στη συμπεριφορά τους, β) επίσης τα βιώματά τους διαφέρουν, γ) τα ενδιαφέροντα τους, δ) οι ανάγκες τους, ε) τα άγχη και οι δυσκολίες τους.

Κάθε ολοκληρωμένο Project πρέπει να είναι μοναδικό, ανεπανάληπτο και πρέπει να γίνεται μια φορά.

Η «ολιστική παιδαγωγική» και η οργάνωση μιας παιδαγωγικής εργασίας, 1) δρα χωρίς ένα συγκεκριμένο πλαίσιο, 2) περιλαμβάνει όλους τους τομείς ανάπτυξης, 3) προωθεί τη συνεργασία με άλλα νηπιαγωγεία, 4) διαμορφώνει την οργάνωση του ημερήσιου

προγράμματος, 5) αναπτύσσει τις κοινωνικές δραστηριότητες, 6) προωθεί τις σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγών, 7) ενισχύει την διαμόρφωση του εσωτερικού και εξωτερικού χώρου, 8) βοηθάει τη συνεργασία με τους διάφορους τομείς και κυρίως τις βασικές παιδαγωγικές απόψεις, το άνοιγμα του νηπιαγωγείου προς τη κοινότητα και γενικότερα την κοινωνία.

Μέσα από το πρόγραμμα αυτό επιδιώκεται μια ισορροπία ανάπτυξης με εκτίμηση και σεβασμό σε κάθε παιδί, στην προσωπικότητά του και στα δικαιώματά του, τη συμμετοχή του κάθε παιδιού στην καθημερινή κοινωνική πραγματικότητα και η σημασία της κάθε ημέρας χωριστά.

Επίσης επιδιώκει σύμφωνα με τις δυνατότητες και τις ικανότητες του κάθε παιδιού την οργάνωση της παιδαγωγικής εργασίας, χωρίς διαφοροποιήσεις και αποκλεισμούς αλλά σύμφωνα με την ηλικία του παιδιού αλλά και τα χαρακτηριστικά του.

Σ' αυτό το πρόγραμμα οι νηπιαγωγοί οφείλουν να αντιμετωπίζουν ισότιμα και χωρίς διακρίσεις όλα τα παιδιά και να μην υποβαθμίζουν τα ξένα, τα ανάπηρα παιδιά και τα κορίτσια. Αυτή η διαδικασία με τα σχέδια προγράμματος Project δίνει την δυνατότητα για μάθηση στους νηπιαγωγούς, στα παιδιά και τους γονείς, που ξεπερνάει το χάσμα γενεών και είναι κοινωνικοπολιτική μάθηση.

Συμπερασματικά το πρόγραμμα αυτό δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά,

- 1) να συμμετέχουν ενεργά στο κοινωνικό τους περιβάλλον
- 2) να εξοικειώνονται με τις καταστάσεις της ζωής
- 3) να αντιλαμβάνονται καλύτερα το προσωπικό, πολιτιστικό, οικολογικό τους περιβάλλον
- 4) να δημιουργούν συσχετισμούς με τη δική τους ζωή από διάφορες εμπειρίες που βιώνουν
- 5) να αναπτύσσουν αλληλεγγύη και συμπάθεια για τις δυσκολίες των άλλων ανθρώπων
- 6) να μάθουν να σκέφτονται και να λειτουργούν αυτόνομα

Έτσι θα μπορέσουν τα παιδιά να συνυπάρχουν με τους συνανθρώπους τους στα πλαίσια μιας κοινωνικής και οικολογικής προοπτικής(Πανταζής Σ., 2003 σ. 64-71)

3.2 Η προσέγγιση του Project με δίχρονα και τρίχρονα παιδιά.

Πρόγραμμα για τα Δίχρονα Παιδιά στο Πανεπιστημιακό Εργαστήριο Ανάπτυξης του Ανθρώπου

Στο πρόγραμμα για τα δίχρονα, όπου εδώ και 2 χρόνια γίνονται «τα Project με την εις βάθος μελέτη» παρέχονται και τόσο στα παιδιά όσο και στους γονείς ένα μοντέλο προσχολικής τάξης. Επίσης προετοιμάζει τους δασκάλους(με εισαγωγική κατάρτιση) παιδιών προσχολικής ηλικίας στο Πανεπιστήμιο της Μασαχουσέτης.

«Το εις βάθος μελέτη Project» είναι το Project, όπου ξεκινάει με μια ιδέα και εξελίσσεται για μεγάλο χρονικό διάστημα σε μια μελέτη πολύπλοκη και εκτεταμένη, (δύο με τέσσερις μήνες). Αρχικά τα παιδιά παρατηρούν προσεκτικά, ρωτάνε και εκφράζουν τις ιδέες τους και στη συνέχεια οι ιδέες τους αυτές αναπτύσσονται σε άμεσες μαθησιακές εμπειρίες. Πάνω σ' αυτές τις εμπειρίες γεννιούνται νέες ιδέες και νέες δραστηριότητες προγραμματίζονται.

Το Project αυτό, μπορεί η διάρκειά του να κρατήσει αρκετούς μήνες, πρέπει να τονίσουμε ότι δεν είναι το μόνο πράγμα που κάνουν τα παιδιά στην τάξη, όλο αυτό το χρονικό διάστημα. Υπάρχει περίπτωση να μην ασχολείται όλη η τάξη με 1 δραστηριότητα του Project, μερικές φορές, άλλες μικρές ομάδες των 6, των 4 ή των δύο παιδιών.

Η συνεργασία των μικρών παιδιών, στις μικρές ομάδες, γίνεται πιο εύκολη σε μια δραστηριότητα, έτσι δίνεται και η ευκαιρία για «κορυφαίες εμπειρίες» και εμπλουτισμού του παιχνιδιού στη μεγαλύτερη ομάδα. Έτσι λοιπόν τα παιδιά

παρατηρούν και ανταποκρίνονται στις λέξεις και τις πράξεις μερικών παιδιών της ομάδας, για να συνεργαστούν.

Η επιλογή του θέματος ενός Project, ώστε να προσφέρει πολλές δυνατότητες για διάφορες και ποικίλες δραστηριότητες σε διάφορες στιγμές της ημέρας και ώστε να διατηρείται το ενδιαφέρον των παιδιών αμείωτο θα πρέπει να γίνει ως εξής:

- α) να είναι άμεσο.
- β) να είναι κοντά στις προσωπικές εμπειρίες των παιδιών.
- γ) να έχει ενδιαφέρον και να είναι σημαντικό για τα παιδιά.
- δ) τέλος να είναι πλούσιο και «πυκνό» σε νοήματα(συναισθηματικά και νοητικά).

Υπάρχουν 4 βασικά σημεία που μπορούν να επαναλάβουν τα παιδιά περισσότερες από 1 φορές, αφού επιλέξουν το θέμα του Project. Αυτά είναι:

1. Η Διερεύνηση: η εισαγωγή του Project γίνεται με πρόκληση, όπου παρέχεται ένα ερέθισμα ή κάνει τα παιδιά να σκεφτούν το θέμα. Μέσα από την αρχική δραστηριότητα πρέπει να αναδύονται πολλές εικόνες και συναισθήματα και να εμπνέει τα παιδιά. Στη διάρκεια της φάσης της διερεύνησης θα πρέπει να είναι ανοικτοί σε νέες ιδέες και τα παιδιά αλλά και οι δάσκαλοι. Οι τελευταίοι θα πρέπει να ενεργοποιούνται, όχι απλά να παρατηρούν τις αντιδράσεις, τα σχόλια, τις ιδέες και τις ερωτήσεις των παιδιών, να μπορούν να «παιζουν» και να μαθαίνουν μαζί με τα παιδιά κατά τη διάρκεια της διερεύνησης των νέων εμπειριών του νέου Project.

2. Οργάνωση: Με τις μαθηματικές δραστηριότητες τα παιδιά αναπτύσσουν νέες ιδέες και μαθαίνουν να εστιάζουν την προσοχή τους σε 1 θέμα. Οι ιδέες τους μπορούν να καταγραφούν σε ζωγραφιές, κατασκευές, φωτογραφίες, με συγγραφή και βιντεοταινίες. Με την επανάληψη και την αναπαράσταση τα παιδιά εμπλουτίζουν τις εμπειρίες τους πάνω στο ίδιο θέμα.

3. Συζήτηση-Αναπαράσταση: Κατά τη διάρκεια του Project οι δάσκαλοι παρατηρούν και καταγράφουν τις απαντήσεις, τις λύσεις, τις αντιδράσεις των παιδιών στις δραστηριότητες που είναι κοινές.

Αυτές τις συγκρίνουν και τις αντιπαραθέτουν με τις αρχικές ιδέες των παιδιών και των δασκάλων. Οι καθημερινές δραστηριότητες στηρίζονται στις δραστηριότητες της προηγούμενης ημέρας.

4. Συνοπτική εμπειρία: Στο τέλος κάθε Project γίνεται ένας τύπος «εορτασμού» όπου αναγνωρίζουμε το τι πετύχαμε και τι αποκόμισε η ομάδα κατά τη διάρκειά του. Συχνά η κατάληξη μπορεί να είναι η αφορμή για νέα Project και ιδέες. Οι δάσκαλοι κάνουν μια αξιολόγηση με τα παιδιά και γίνεται η εκτίμηση για το τι έμαθαν και πέτυχαν μετά από την ολοκλήρωση (Edwards C., Gandini L., Foman G., σ. 399-402).

3.3 Σύγκριση «συστηματικής διδασκαλίας» και εργασία με Project

Με τον όρο «συστηματική διδασκαλία» εννοούμε την επίσημη διδασκαλία μιας μικρής ομάδας παιδιών ή ολόκληρης τάξης που απαιτούν βοήθεια από έναν ενήλικο για να αναπτύξουν δεξιότητες και οι οποίες είναι απαραίτητες για να κατακτήσουν γνώσεις στην ανάγνωση, στη γραφή και στα μαθηματικά.

Η εργασία με Project και η συστηματική διδασκαλία, στα πρώτα σχολικά χρόνια, μπορούμε να πούμε ότι αλληλοσυμπληρώνονται. Ο παρακάτω πίνακας περιγράφει τα χαρακτηριστικά τους.

Συστηματική διδασκαλία	Εργασία με Project
<ul style="list-style-type: none"> • Βοηθά τα παιδιά να αποκτήσουν βασικές δεξιότητες • Ο δάσκαλος ασχολείται με τις αδυναμίες των παιδιών • Ο δάσκαλος κατευθύνει τις διαδικασίες και καθορίζει τις εργασίες που πρέπει να γίνουν (με βάση τις εμπειρίες του) • Οι μαθητές κινδυνεύουν να γίνουν παθητικοί δέκτες (κατά τη διάρκεια της συστηματικής διδασκαλίας) 	<ul style="list-style-type: none"> • Δίνει τη δυνατότητα να εφαρμόσουν τις δεξιότητες σε πλαίσια γεμάτα νόημα • Αξιοποιούνται τα δυνατά σημεία των παιδιών • Τα ίδια τα παιδιά επιλέγουν τις δραστηριότητες που θα αναλάβουν και αναγνωρίζουν τα επίπεδα δυσκολίας που τους αντιστοιχεί • Τα παιδιά ασχολούνται ενεργά με την έρευνα και την εφαρμογή γνώσεων και δεξιοτήτων, τη λήψη αποφάσεων και επιλογών σε όλους τους τομείς της εργασίας

Ο ρόλος του δασκάλου είναι να ενισχύει τα κίνητρα των παιδιών ώστε να εμπλουτίζονται οι δεξιότητές τους, να αυξάνεται η δεκτικότητά τους σε οτιδήποτε τους προσφέρεται.

Έτσι βοηθάμε τα παιδιά να ενδυναμώνουν τα κίνητρά τους, να βελτιώνουν τις δεξιότητές τους και να αυξάνουν τη δεκτικότητά τους στο να αποδέχονται τη βοήθεια του δασκάλου (Katz L., Chard S., 2004 σ. 20)

3.4 Οι προοπτικές της εργασίας με τη μέθοδο

Project

Η ποιοτική εργασία με Project ενισχύει τη νοημοσύνη, την κοινωνικοποίηση και τα συναισθήματα των παιδιών, αφού είναι μια έρευνα σε βάθος, με άμεση εμπειρία παιδιών. Τα Projects ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις ιδέες των παιδιών της ομάδας που συμμετέχουν, προάγουν διάφορα θέματα τα οποία αποκαλύπτονται με την έρευνα. Η εργασία αυτή αποτελεί μέρος ενός ισορροπημένου Αναλυτικού Προγράμματος.

Οι παιδαγωγοί και οι γονείς δεν θα πρέπει να βρίσκονται σε δίλημμα επιλογής αναλυτικού προγράμματος τα οποία, από τη μία προάγουν κυρίως το παιχνίδι, καλές τέχνες και χειροτεχνίες, και από την άλλη τα μαθήματα, εξάσκηση και φύλλα εργασίας. Αλλά και τα δύο μαζί διότι το ένα συμπληρώνει το άλλο.

Σε ένα πλήρες Αναλυτικό Πρόγραμμα θα πρέπει να υπάρχει διαθέσιμος χρόνος για ελεύθερο παιχνίδι, ευκαιρίες για φυσικές και κινητικές δραστηριότητες, εμπειρίες ποιοτικής λογοτεχνίας, μουσικής και άλλων διαθέσιμων εμπειριών (όπως ζωγραφικής, εικαστικών, δραματοποίησης).

Κάποια παιδιά, μικρής κυρίως ηλικίας, για να αποκτήσουν βασικές δεξιότητες που απαιτούνται, έχουν την ανάγκη από συστηματική, ατομική εφαρμοσμένη διδασκαλία, ώστε να είναι ικανά να λειτουργούν και στα μετέπειτα σχολικά χρόνια.

Όταν ένα Project εφαρμόζεται σωστά παρέχονται πλούσιες πληροφορίες που βοηθούν και διεγείρουν νοητικά τα παιδιά. Η προσέγγιση Project επιτρέπει σε δύο τύπους στόχων να επιτευχθούν εξίσου καλά. Ο πρώτος είναι ο συντελεστικός σκοπός και ο δεύτερος ο εσωτερικός. Ο πρώτος συνεπάγει ότι τα παιδιά αποτελούν τους «συντελεστές» της κοινωνίας και το συντελεστικό όργανο του σκοπού είναι η σχολική εκπαίδευση, που ως στόχο έχει την προετοιμασία των παιδιών για τα επαγγέλματα που θα

ακολουθήσουν στο μέλλον, επίσης για άλλους τεχνικούς και χρηστικούς σκοπούς.

Οι εσωτερικοί σκοποί αφορούν τη μάθηση για το όφελος των ίδιων των παιδιών. Δηλαδή αποδίδουμε αξία στη γνώση, στις αισθήσεις, στην εκτίμηση και την ευαισθησία, στην εμπιστοσύνη των ανθρώπων και στις νοητικές τους δυνάμεις. Επίσης δίνεται αξία στη νοημοσύνη, στον πειραματισμό, στην κριτική και αναλυτική σκέψη επίλυσης προβλημάτων και στον κριτικό στοχασμό. Όλοι αυτοί οι σκοποί πρέπει να προάγονται στην εκπαίδευση και οι εσωτερικοί και οι συντελεστικοί, πράγμα που γίνεται στην εργασία με το Project.

Η προσχολική εκπαίδευση έχει ως υψηλή προτεραιότητα την ανάπτυξη της κοινωνικής ικανότητας και της νοητικής.

Η αξιολόγηση των ποιοτικών εργασιών με τα Projects που βοηθούν στην ανάπτυξη της προθυμίας των παιδιών για εργασία, για το Project, για συνεργασία, για αλληλεπίδραση με τους συνομηλίκους, για ανάπτυξη ικανοτήτων αλφαριθμητισμού και αρίθμησης, θα πρέπει να παρατηρήσουμε προσεκτικά ώστε να βοηθήσουμε να μάθουμε και να βελτιώσουμε τις μεθόδους μας. Η προσέγγιση Project εφαρμόζεται σε διάφορα επίπεδα αποτελεσματικότητας και απευθύνεται σε διάφορες πλευρές ανάπτυξης και μάθησης των παιδιών(Katz L., Chard S., 2004 σ. 257-261)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4⁰

ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΩΝ PROJECTS ΚΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΣΕ ΑΥΤΑ

4. Το Σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης ενός Νηπιαγωγείου ως διδακτική πράξη

Οι παιδαγωγικοί στόχοι σε ένα σχέδιο ενός νηπιαγωγείου είναι εκτός από την «αυτονομία του παιδιού» και «το δημοκρατικό τρόπο αγωγής» είναι επίσης όλο το πεδίο εργασίας και μάλιστα με ένα συγκεκριμένο τρόπο εργασίας. Στόχος είναι τα μαθησιακά προβλήματα και η διαπαιδαγώγηση των παιδιών με βάση τις εμπειρίες των μελών της ομάδας.

Η καθημερινή καταγραφή για το τι κάνει ή γιατί το κάνει, είναι μια αφορμή συζήτησης για το σχεδιασμό όταν είναι υπό επεξεργασία. Δηλαδή γίνεται αντιληπτό τι συμβαίνει κάθε μέρα στο νηπιαγωγείο, αφού το σχέδιο καθορίζεται και επεξηγείται, γίνεται πιο εύκολη η αξιολόγηση των παιδαγωγών(είτε από τους ίδιους, είτε από τους άλλους) και εξασφαλίζεται η υποστήριξη και η σιγουριά. Πουθενά δεν αναφέρεται πως θα πρέπει να κινηθούν σε μια συγκεκριμένη στιγμή, αλλά γίνεται λόγος για το ποιες αποφάσεις πρέπει να ληφθούν, για τους χώρους εργασίας που είναι σημαντικοί για τα μέλη των ομάδων και για τους παιδαγωγούς.

Εκτός από την επίδραση του σχεδίου παιδαγωγικής δράσης προς τα «μέσα» που αναλύσαμε(παιδαγωγούς) επιδρά και προς τα «έξω». Δίνεται δηλαδή η ικανότητα να παρουσιάζεται και να περιγράφεται η κοινωνικοπαιδαγωγική εργασία στα μέλη της ομάδας και στους γονείς. Επίσης γίνονται συζητήσεις με παιδαγωγούς άλλων νηπιαγωγείων για την παρουσίαση βασικών στοιχείων της εργασίας. Διευκολύνονται οι παιδαγωγοί να διευκρινίζουν, σε ιδρύματα, υπηρεσίες και σχολεία τη κοινωνικοπαιδαγωγική τους εργασία.

Για να χαρακτηρίσουμε καλό ένα σχέδιο παιδαγωγικής δράσης πρέπει να έχει προοπτική και εκτός νηπιαγωγείου και να

μην περιορίζεται στην εσωτερική ζωή(του νηπιαγωγείου)(Σακελλαρίου Μ., ο.π., σ. 166)σύμφωνα με τον κύριο Πανταζή το νηπιαγωγείο δεν θα πρέπει να λειτουργεί σύμφωνα με το μοντέλο «το μοντέλο του κλειστού νηπιαγωγείου με χαρακτήρα προαγωγικό» και να οργανώνει την παιδαγωγική εργασία του με βάση την «ολιστική παιδαγωγική» (Πανταζής Σ., 2002, σ. 63). Η αφετηρία του θα πρέπει να είναι η ζωή της κάθε ομάδας(με διαπληκτισμούς, προβλήματα, βιωματικές εμπειρίες και το επίπεδο ανάπτυξης των μελών).

Όλες οι περιοχές των εμπειριών, οι φάσεις οργάνωσης και οι καταστάσεις της κοινωνικοπαιδαγωγικής ομάδας θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο σχέδιο(Σακελλαρίου Μ., 2002 σ. 165-166).

4.1 Η συμβολή των σχεδίων ζωγραφικής των παιδιών στην ανάπτυξη ενός Project

Τα παιδιά πρέπει να ενθαρρύνονται να ζωγραφίζουν οτιδήποτε έχει σχέση με το θέμα που επεξεργάστηκαν. Η διαδικασία αυτή είναι διδακτική, διότι τα παιδιά με την κριτική που ασκεί το ένα στο άλλο εντοπίζουν λεπτομέρειες που θα έπρεπε να είχαν προσέξει. Έτσι μέσα από τη συζήτηση στην τάξη και την παρουσίαση των εργασιών φτάνουμε στην πιο σημαντική στιγμή της διαδικασίας, της κορύφωσης του Project.

Μέσα από την παρατήρηση τα παιδιά ανακαλύπτουν ότι με τις διαδοχικές εργασίες τους, αναπτύχθηκαν οι δεξιότητές τους. Έτσι τα παιδιά αποκτούν αυτοπεποίθηση, αυτοεκτίμηση, αυτοαντίληψη τα όποια συναισθήματα αναπτύσσονται, όπως και το αυτοσυναισθημα και η αυτό εικόνα ενισχύονται με τον πιο γνήσιο τρόπο.

Η ζωγραφική λοιπόν, στα πλαίσια της εργασίας με Project έχει στόχο να μάθουν τα παιδιά να αναπαριστούν τις εμπειρίες και τις ιδέες τους και όχι να επιδείξουν τις εργασίες τους. Ως

απώτερος στόχος είναι τα ίδια τα παιδιά να ενθαρρύνονται και να αξιολογούν τα επιτεύγματά τους.

Για τα παιδιά οι ζωγραφιές προσθέτουν πολλά στην εργασία με Project που ως στόχο έχουν να μεταφέρουν πληροφορίες για την πραγματικότητα ή θεωρίες των παιδιών για τη λειτουργία των πραγμάτων.

Κατά τη διάρκεια του Project τα παιδιά μπορούν να ζωγραφίσουν για διάφορους σκοπούς και στις τρεις φάσεις της έρευνας. Τα τρία βασικά αυτά μέρη είναι: το πρώτο μέρος, όπου αναλύεται η συνεισφορά του σχεδίου στη μάθηση των παιδιών, το δεύτερο, όπου εξετάζονται οι διάφοροι τύποι σχεδίου σε σχέση με την ανάπτυξη του Project και το τρίτο, στο οποίο περιγράφονται διδακτικές στρατηγικές με τις οποίες ο εκπαιδευτικός, ενθαρρύνει τη χρήση της ζωγραφικής στο πλαίσιο ενός Project (Katz L., Chard S., 2004, σ. 25, 229).

4.2 Η συμμετοχή των γονιών στα Projects και τα οφέλη

Η προθυμία, η συμμετοχή και το ενδιαφέρον των γονιών για τα παιδιά τους στη προσέγγιση του Project ωφελεί τα μικρά παιδιά, διότι η καλή επίδοση τους στο σχολείο σχετίζεται με τη συμμετοχή των γονιών στην εκπαίδευση.

Οι τρόποι συμμετοχής των γονιών στα Projects είναι πολλοί και διάφοροι. Με την εθελοντική τους συμμετοχή συμβάλλουν στην επιτυχία του μαθητή, με την επικοινωνία με το σπίτι και τη συνεργασία με την κοινότητα και με τη μάθηση στο σπίτι.

Όταν τα μικρά παιδιά μιλούν πολύ στο σπίτι για τα Projects και γι' αυτά που μαθαίνουν και το τι συμβαίνει στο σχολείο, αυξάνουν την επικοινωνία με τους γονείς τους και το σχολικό περιβάλλον, έτσι αρχίζουν οι γονείς να ενδιαφέρονται και να συμμετέχουν.

Οι γονείς αποκτούν ενδιαφέρον και πηγαίνουν τα παιδιά τους εκδρομές, τους αγοράζουν βιβλία, πηγαίνουν στο σχολείο για να βοηθήσουν στη διδασκαλία, συμμετέχουν στις έρευνες, συνοδεύουν τα παιδιά σε εκπαιδευτικές επισκέψεις που γίνονται στα πλαίσια του Project και έτσι μαζί με τα παιδιά μαθαίνουν και αυτοί σχετικά με το θέμα περισσότερο. Οι γονείς όπως και τα παιδιά μπορεί να ανταποκριθούν στα θέματα των Projects με τα οποία έχουν άμεση σχέση με τον κόσμο τους και με αυτά που τους ενδιαφέρουν. Εκτιμούν θετικά την ακριβέστερη και πληρέστερη κατανόηση των εμπειριών και του περιβάλλοντός τους. Τους αρέσει να εξετάζουν από κοντά τα φαινόμενα τα οποία είναι άξια προσοχής.

Ο τρόπος με τον οποίο θα προσκληθούν οι γονείς για να συμμετέχουν τους επηρεάζει αρκετά, η προσωπική πρόσκληση για βοήθεια θα βρει την ανάλογη ανταπόκριση ακόμα και σε διστακτικούς γονείς.

Καλό είναι η πρόσκληση για βοήθεια να είναι συγκεκριμένη δραστηριότητα και όχι να μας βοηθήσει στο Project(π.χ. να μας δείξει τον τρόπο με τον οποίο φτιάχνονται τα κεφτεδάκια). Σίγουρα θα ανταποκριθούν στην πρόσκληση(Helm J.H., Katz S, σ. 11,12,156)

Οι γονείς μπορούν, εξ' αιτίας του ότι τα θέματα είναι οικεία για αυτούς, μπορούν να συζητούν, για τις εμπειρίες τους και ό,τι γνωρίζουν μαζί με τα παιδιά. Πολλοί εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι είναι πολύ καλή ευκαιρία να μιλούν στους γονείς για τις προθέσεις τους σχετικά με την εργασία με Project στην οποία θα λάβουν μέρος τα παιδιά τους. Έτσι προετοιμάζουν τους γονείς για την συνεισφορά τους στο Project και τις συζητήσεις με πληροφορίες που τυχόν ζητάνε τα παιδιά.

Η όλη διαδικασία βοηθάει τους γονείς να αποκτήσουν εμπιστοσύνη στο σχολείο και να νιώσουν ότι συμμετείχαν και οι ίδιοι σε ένα σημαντικό μέρος της σχολικής ζωής του παιδιού τους. Επίσης ενισχύει τη σχέση γονέων-παιδιών και η σχολική ζωή αποκτά δύναμη και γίνεται πολυδιάστατη.

Το σχολείο δεν πρέπει να διστάζει να μεταφέρει τις δραστηριότητές του έξω από αυτό και να αναζητεί χώρους με μεγαλύτερη αποδοτική, παιδαγωγική δράση. Έτσι η συνεργασία με εξωσχολικά πρόσωπα θα συσφίξουν τις σχέσεις σχολείου-κοινωνίας.

«Με τη συνεργασία, την ανταλλαγή πληροφοριών, την εκμείευση στρατηγικών για την άμβλυνση των εμποδίων και την αλληλοενθάρρυνση, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διατηρούν τη χαρά και τον ενθουσιασμό αυτής της δουλειάς και να συνεχίσουν να οικοδομούν, να διευρύνουν και να καλλιεργούν τις πρακτικές τους».(Katz L., Chard S., 2004, σ. 31,191,192)

4.3 Τα οφέλη των Projects για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας

Η εργασία με Project προσφέρει ευκαιρίες στα παιδιά να αναλάβουν πρωτοβουλίες για τις δουλειές που έχουν αναλάβει, πράγμα που δεν γίνεται σε δραστηριότητες κατευθυνόμενες από τον παιδαγωγό.

Από το γεγονός ότι τα παιδιά κατευθύνουν τα ίδια τις δραστηριότητες με τις οποίες θέλουν να ασχοληθούν με βάση τα ενδιαφέροντά τους έχουν αποδειχθεί, μετά από μελέτες, ότι προκύπτουν κάποια οφέλη. Έτσι λοιπόν, οι δραστηριότητες οι οποίες γίνονται με πρωτοβουλία των παιδιών στο πρόγραμμα προσχολικής εκπαίδευσης συμβάλλουν στη βελτίωση της σχολικής επίδοσης και βραχυπρόθεσμα αλλά και μακροπρόθεσμα.

Επίσης στην κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού που σε σύγκριση των εργασιών οι οποίες είναι υποκινούμενες από τον παιδαγωγό, δεν υπάρχει αυτή η μακροπρόθεσμη συμβολή στην κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη.

Τα οφέλη των παιδιών που αναλαμβάνουν να εργαστούν με δική τους πρωτοβουλία είναι και μετέπειτα στη ζωή τους, όχι μόνο

στην προσχολική ηλικία. Κατακτούν πιο εύκολα βασικές δεξιότητες στην ανάγνωση, στα μαθηματικά και στην εκφορά του λόγου. Επίσης παιδιά τετάρτης δημοτικού, είχαν υψηλότερους μέσους όρους στη βαθμολογία και υψηλότερους βαθμούς σε κάθε γνωστικό αντικείμενο, διότι είχαν βιώσει τη μάθηση με δική τους πρωτοβουλία στην προσχολική εκπαίδευση. Ακόμα και τα αγόρια είχαν μακροπρόθεσμα καλύτερες σχολικές επιδόσεις.

Σε νηπιαγωγεία με παιδιά χαμηλού οικονομικού επιπέδου δεν θα πρέπει να περιορίζουν τις εμπειρίες των παιδιών, αλλά να δίνουν ευκαιρίες να ικανοποιούν τα παιδιά τα ενδιαφέροντά τους, να αποκτούν καινούρια και να τα διευρύνουν σε βάθος. Επίσης συμβάλλουν στην κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού (Helm J,H., Katz L., 2002 σ. 9,10).

4.4 Τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας οργανώνουν τη μάθηση τους μύθος ή πραγματικότητα;

Τα δυο βασικά σημεία που θα αναπτύξουμε είναι:

- α. Ο χρόνος που χρειάζονται τα παιδιά να εργαστούν μόνα τους
- β. Ο ρόλος του παιδαγωγού στο σχεδιασμό των δραστηριοτήτων.

Ο σχεδιασμός των δραστηριοτήτων διαχωρίζεται σε δύο είδη.

- 1.Στις δραστηριότητες που αναλαμβάνουν τα παιδιά μαζί με τον παιδαγωγό (δραστηριότητες με εντατική επίβλεψη) και
- 2.Στις δραστηριότητες που τα παιδιά φέρνουν σε πέρας μόνα τους (δραστηριότητες όπου ο παιδαγωγός κάνει ενδεχομένως την αρχή).

Τα είδη που χρησιμοποιούν οι παιδαγωγοί για να κάνουν τα παιδιά ανεξάρτητα, υπεύθυνα και να τα πειθαρχήσουν είναι πολλά. Ένα από αυτά είναι να μάθουν να είναι υπεύθυνα στο σχεδιασμό της παιδαγωγικής εργασίας.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Κατά το σχεδιασμό τα παιδιά πρέπει να κινούνται ελεύθερα είτε είναι δραστηριότητες που αρχίζουν με τη βοήθεια του παιδαγωγού ,είτε μόνα τους. Πρέπει να οργανώνουν το χρόνο τους , ώστε να ταιριάζουν τα επίπεδα της ενέργειάς τους με τα επίπεδα των ενδιαφερόντων τους.

Ο σκοπός αυτής της διαπραγμάτευσης θα πρέπει να θεωρείται μέσα από

την αντίληψη <<ο ένας πλάι στον άλλο>>.

ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Στα πρώτα στάδια ο σχεδιασμός πρέπει να είναι προφορικός. Τα παιδιά πρέπει να κατανοήσουν τι πρόκειται να κάνουν και στη συνέχεια να το πράξουν. Όταν τα παιδιά σχεδιάζουν, ο παιδαγωγός καλό είναι να μαγνητοφωνεί τα σχέδιά τους.

ΗΧΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Το ηχογραφημένο σχέδιο βοηθά τα παιδιά να αναπτύξουν την ικανότητα να εκφράζουν τους στόχους με αυξανόμενα πολύπλοκους τρόπους και λειτουργεί ως ένα προσωπικό στοιχείο αναφοράς, όταν τα παιδιά αξιολογούν την εργασία τους. Όλη αυτή η διαδικασία θα πρέπει να είναι ευέλικτη και να παρέχει τόσους διαφορετικούς τρόπους σχεδιασμού όσα είναι και τα παιδιά.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Κατά τη διάρκεια της παιδαγωγικής εργασίας οι παιδαγωγοί έχουν τη δυνατότητα να:

- α. παρατηρούν και μαθαίνουν τι ενδιαφέρουν τα παιδιά ,
- β. κατανοούν πως αυτά αντιλαμβάνονται και λύνουν τα προβλήματα,
- γ. παίρνουν στοιχεία από τα παιδιά και να εργάζονται μαζί τους,

δ. υποστηρίζουν και να επεκτείνουν τις ιδέες τους.

Τα παιδιά που καταφέρνουν να ελέγχουν τον εαυτό τους ,εργάζονται ανεξάρτητα και μπορούν να καταπιάνονται γρήγορα με τις δραστηριότητές τους.(Παναζής Σ., Σακελλαρίου Μ.,)

4.5 «Ανοιχτά» και «κλειστά» αναλυτικά προγράμματα

Για να εξελιχθούν και να εφαρμοστούν τα αναλυτικά προγράμματα υπάρχουν δύο αντίθετες τάσεις που είναι σημαντικές και έχουν αναπτυχθεί ιδιαίτερα. Τα «κλειστά» και τα «ανοιχτά» αναλυτικά προγράμματα.

Στα «κλειστά» αναλυτικά προγράμματα τα βήματα μάθησης είναι αυστηρά προσδιορισμένα και υπάρχουν ακριβείς στόχοι. Οι παιδαγωγοί και οι μαθητές εξαρτώνται από την οργάνωση των αναλυτικών προγραμμάτων και την διαδικασία μάθησης.

Είναι μία διαδικασία η οποία είναι προσανατολισμένη σε τομείς μάθησης, σε ειδικότητες και γενικά η λειτουργία της είναι μία μορφή κλειστού αναλυτικού προγράμματος. Υπάρχει περιορισμός στην κοινωνική μάθηση με τον περιορισμό των υλικών που προάγουν την γνωστική ικανότητα.

Τα «ανοιχτά» αναλυτικά προγράμματα είναι τελείως διαφορετικά στον τρόπο λειτουργίας τους σε σχέση με τα «κλειστά». Το περιεχόμενο και οι μέθοδοι του α) σχετίζονται με την πράξη, β) αφορούν την κοινωνικοπαιδαγωγική της πλευρά, γ) δέχονται αλλαγές, δ) προσαρμόζονται στην μαθησιακή κατάσταση και στις ανάγκες τις ομάδας. Ο χαρακτήρας του είναι ανοικτού σχεδιασμού, δηλαδή στηρίζεται στην διαφορετικότητα της εργασίας και στο γεγονός ότι γίνονται προσπάθειες να εξασφαλισθεί η δομημένη προαγωγή της ανάπτυξης. Ο παιδαγωγός περιμένει από τα μέλη της ομάδας του να επεξεργαστούν τις προτάσεις του. Το παιδί δέχεται ή όχι (ολοκληρωτικά ή καθόλου) αυτές τις προτάσεις και

κάθε αναλυτικό πρόγραμμα δέχεται αλλαγές, καλύπτει ορισμένη εποχή και ανταποκρίνεται δε ορισμένα δεδομένα. Αυτό το πρόγραμμα ανταποκρίνεται σε βιωματική θεώρηση

Τα βασικά χαρακτηριστικά του ανοικτού αναλυτικού προγράμματος είναι τα εξής:

1. Με βάση τις εμπειρίες των παιδιών γίνεται ανοικτός σχεδιασμός
2. Δεν υπάρχει διαχωρισμός ανάμεσα στη μάθηση κοινωνικών δεξιοτήτων και αντικειμενικών αρμοδιοτήτων
3. Η συμμετοχή των παιδιών πρέπει να γίνεται σε όλα τα βήματα σχεδιασμού
4. Συνεχής πληροφόρηση από τον παιδαγωγικό στον ανοικτό σχεδιασμό
5. Υπάρχουν υποομάδες με διαφορετικές δραστηριότητες
6. Ο παιδαγωγός είναι διαρκώς ενημερωμένος
7. Συνεργάζονται σε έναν ανοικτό σχεδιασμό και άτομα εκτός νηπιαγωγείου
8. Υπάρχει συνεργασία μεταξύ παιδαγωγών και, παιδιών και γονέων
9. Στον ανοικτό σχεδιασμό ο ρόλος του παιδαγωγού είναι διαφορετικός, οι αποφάσεις που παίρνονται είναι σχετικές και η αντίληψη για τη ζωή είναι ευέλικτη.

4.6 Οι απαιτήσεις του υποχρεωτικού αναλυτικού προγράμματος, γνωστικά επίπεδα και projects

Οι παιδαγωγοί μικρών παιδιών έχουν κάποιους συγκεκριμένους στόχους για το πρόγραμμα τους, οι οποίοι μπορεί να εκφράζονται μέσα από δόγματα, από το διδακτικό υλικό ή από το Αναλυτικό πρόγραμμα.

Σε σύγκριση των απαιτήσεων του υποχρεωτικού Αναλυτικού προγράμματος και του απαιτούμενου επιπέδου μόρφωσης υπάρχει διαφορά.

Στο Αναλυτικό πρόγραμμα υπάρχουν οργανωμένα πλαίσια στα οποία ορίζονται οι δεξιότητες και η ύλη που πρέπει να κατακτηθεί από τα παιδιά. Αυτά διακρίνονται σε δύο τύπων επίπεδα: α) «του επιπέδου της ύλης των γνωστικών αντικειμένων, το οποίο καθορίζει τι θα πρέπει να μπορούν να κάνουν οι μαθητές και β) του απαιτούμενου επιπέδου επίδοσης το οποίο εκτιμά σε ποιο βαθμό επιτυγχάνεται το επίπεδο ως προς την ύλη των γνωστικών αντικειμένων, πόσες δηλαδή δεξιότητες έχει ο μαθητής ή πόσο ικανός οφείλει να είναι».

Το project δεν αποτελεί αναλυτικό πρόγραμμα, διότι δεν ορίζεται η ύλη που πρέπει να κατακτήσουν τα παιδιά, ούτε και το πλαίσιο του μαθήματος που πρέπει να υλοποιηθεί στην τάξη. Δεν υπάρχει απαιτούμενη ύλη, ούτε απαιτούμενα γνωστικά αντικείμενα.

Η εργασία με project παρέχει τη δυνατότητα ποικίλων περιεχομένων με πλούσια ύλη και δεξιότητες. Όταν το θέμα του project είτε προέρχεται από τα παιδιά είτε από τον παιδαγωγό δίνεται έμφαση στο βάθος της ερευνάς και στο να μάθουν τα παιδιά πολλά πράγματα για το θέμα. Εξαιτίας της δομής του project μπορούμε στην ύλη να ενσωματώσουμε πολλούς στόχους και σκοπούς, παίρνοντας την ευκαιρία από τις ερωτήσεις των παιδιών για την έρευνα, ο παιδαγωγός για να τους εντάξει (στόχους και σκοπούς) στα project.

Η προσέγγιση project προσφέρει πολλές ευκαιρίες για τις εκπαιδευτικές δεξιότητες όπως η ομιλία, η ανάγνωση, η γραφή, η ακρόαση και η μέτρηση. Νοητικές δεξιότητες όπως η παρατήρηση, η ταξινόμηση, η έρευνα, η διατύπωση προβλέψεων και υποθέσεων.

«Τα απαιτούμενα επίπεδα επίδοσης δείχνουν πόσες δεξιότητες η ικανότητες πρέπει να αποκτήσουν τα παιδιά. Η αξιολόγηση βασίζεται συνήθως σε συγκεκριμένα απαιτούμενα επίπεδα επίδοσης. Η συγκεκριμενοποίηση των επιπέδων επίδοσης είναι και αυτή συμβατή με τη μέθοδο project.»

Οι δυνατότητες των παιδιών φαίνονται αξιόπιστα στην καταγραφή των projects παρά σε τυποποιημένα τεστ, διότι στη γραφή των projects τα παιδιά χρησιμοποιούν τις γνώσεις και τις δεξιότητες τους περισσότερο σε μία δραστηριότητα υποκινούμενη από τα ίδια, παρά σε κάποια τεστ.(Katz L., Charf S.,2004 σ. 28-29,212-213)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Η ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΟΜΑΔΕΣ ΣΤΗ ΜΕΘΟΔΟ PROJECT

5.1 Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία

Κατά τη διάρκεια της καθημερινής επαφής των παιδιών στο χώρο του σχολείου στις ελεύθερες δραστηριότητες αλλά και στο διάλειμμα σχηματίζουν αυθόρμητα κάποιες ομάδες συνήθως με βάση τις φιλίες τους , το ενδιαφέρον τους αλλά και την περιέργεια που δείχνουν εκείνη τη συγκεκριμένη στιγμή για μια δραστηριότητα. Εκτός όμως από αυτές τις ελεύθερες ομάδες των παιδιών υπάρχει και μια μέθοδος διδασκαλία η οποία απαιτεί το χωρισμό των παιδιών σε ομάδες , αυτή είναι η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία η οποία αποτελεί ένα μοντέλο έμμεσης διδακτικής παρέμβασης. Το όνομα της έχει βγει από τον τρόπο με τον οποίο τοποθετούνται τα θρανία κατά την διαδικασία αυτής δηλαδή σε ομάδες. Γενικά η μέθοδος αυτή δεν χρησιμοποιείται αρκετά είτε λόγω έλλειψης πληροφοριών είτε επειδή οι εκπαιδευτικοί δεν πιστεύουν ότι είναι πολύ αποτελεσματική σαν μέθοδος διδασκαλίας. Κατά τη διάρκεια της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας ανάμεσα στα παιδιά αναπτύσσεται ομαδικό και συνεργατικό πνεύμα και καλούνται να ολοκληρώσουν ένα 'έργο' το οποίο τους έχει ανατεθεί από την εκπαιδευτικό. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού σε μια τέτοια διδασκαλία είναι ο εξής:

- A) Η εξήγηση του βασικού ερωτήματος και ο προσδιορισμός των στόχων
- B) Η ανάλυση του θέματος και η ανάληψη εργασιών από τους μαθητές
- Γ) Η πραγμάτωση του θέματος από την ομάδα που εμπεριέχει και το στοιχείο της μετάδοσης και ανταλλαγής πληροφοριών
- Δ) Η ανακοίνωση και ο έλεγχος των αποτελεσμάτων
- Ε) Η δημοσιοποίηση με εναλλακτικό τρόπο (Φ.Κοσσυβάκη σελ.405)

5.2 Η ομάδα στη μέθοδο project

Όπως αναφέρετε παραπάνω ο χωρισμός των παιδιών σε ομάδες είναι μια από τις προϋποθέσεις για τη διεξαγωγή ενός προγράμματος project. Αφού επιλεγεί το θέμα από τα παιδιά ο εκπαιδευτικός καλείται να χωρίσει τα παιδιά σε ομάδες και να τους αναθέσει κάποιες υποχρεώσεις. Τα παιδιά που αποτελούν μια ομάδα καλούνται να συνεργαστούν για να υλοποιήσουν αυτό που τους έχει ανατεθεί από τον εκπαιδευτικό, αυτό μπορεί να είναι η συγκέντρωση υλικού σχετικό με το θέμα, μια συνέντευξη, να φτιάξουν μια εργασία κ.α Η συγκρότηση των ομάδων είναι πολύ σημαντική διαδικασία διότι οι ομάδες σηκώνουν όλο το βάρος της υλοποίησης του project. Η πετυχημένη σύνθεση της ομάδας λειτουργεί εποικοδομητικά και επιφέρει πολύ καλά αποτελέσματα.(Ε.Ταρατόρη-Τσακαλίδου, σελ.45).Το ομαδικό συναίσθημα που καλλιεργείται στο project αποτελεί μια πολύτιμη πηγή ενεργείας που βοηθά τους μαθητές να ξεπεράσουν ανυπέρβλητα προβλήματα. Επίσης εκτός των άλλων μέσα στην ομάδα αναπτύσσεται ένα αίσθημα ευθύνης από τα παιδιά για το έργο π[ρ]ου έχουν να εκπληρώσουν. Πολλές φορές όμως μπορεί να υπάρχουν κάποιοι απρόβλεπτοι παράγοντες που μπορεί να λειτουργήσουν αρνητικά στη λειτουργία της ομάδας. Τέτοιες παράμετροι μπορεί να είναι η εκ των υστέρων διαπίστωση ότι το έργο που έχει ανατεθεί σε μια ομάδα δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί η διάσπαση της ομάδας για κάποιους λόγους. Αυτό που πρέπει να προσεχθεί κατά κύριο λόγο περισσότερο είναι η ισοκατανομή της εργασίας στα μέλη της ομάδας και η ανάθεση ανάλογα με τις προσωπικές ικανότητες των παιδιών. Μετά τη συγκρότηση των ομάδων καθεμιά διαμορφώνει το χώρο στον οποίο θα εργαστεί, είναι σημαντικό κάθε ομάδα να έχει το χώρο της. Επίσης η εργασία μέσα σε ομάδες διαδραματίζει σπουδαίο ρολό στην πρόοδο των παιδιών που συμμετέχουν.

Σχετικά με το φύλο των παιδιών έχει παρατηρηθεί ότι οι ομοιογενείς ως προς το φύλο ομάδες υιοθετούν διαφορετικές στρατηγικές αυτές που αποτελούνται από αγόρια και διαφορετικές αυτές των κοριτσιών έτσι λοιπόν η εκπαιδευτικός πρέπει να είναι σε θέση να αποφασίζει πότε πρέπει να οργανώνει μεικτές και πότε ανομοιογενείς ομάδες.

Τέλος σε ότι αφορά τις φιλίες των παιδιών η εκπαιδευτικός πρέπει να είναι σε θέση να μπορεί να 'χωρίσει' αυτές τις ομάδες και να εντάξει σ αυτές νέα μέλη.

Ειδικά για την τελευταία παράμετρο, τις φιλίες των παιδιών, έχουν γίνει πολλές έρευνες και έχει αναλυθεί διεξοδικά. Έχει παρατηρηθεί ότι όταν τα παιδιά καλούνται να διαλέξουν μόνα τους την ομάδα τους τότε αυτές σχηματίζονται με βάση τις φιλίες. Έχει διαπιστωθεί ότι αυτές οι ομάδες πλεονεκτούν σε σχέση με τις άλλες των απλών γνωστών. Καλύτερη απόδοση οι φίλοι έχουν στις δημιουργικές εργασίες, στις δραστηριότητες της γραφής και στην επίλυση προβλημάτων.(A.Baudrit σελ. 95-100)

5.4 Μεικτές ομάδες ως προς την ηλικία και την ικανότητα

Όπως γνωρίζουμε στο χώρο του νηπιαγωγείου φιλοξενούνται παιδιά με διαφορές στην ηλικία, 4 έως 6 ετών. Έτσι όταν η εκπαιδευτικός καλείται να χωρίσει τα παιδιά σε ομάδες πολλές φορές δημιουργεί μεικτές ομάδες. Τέτοιες ομάδες είναι και αυτές που σχηματίζονται εκτός σχολείου στη γειτονιά ή την οικογένεια. Εκτός όμως από τη διαφορά ηλικίας, τα παιδιά μπορεί να είναι στην ίδια ηλικία αλλά οι ικανότητες τους να διαφέρουν αρκετά, άλλα να είναι καλύτερα σε κάποιες δραστηριότητες και κάποια σε άλλες. Έχει διαπιστωθεί ότι είναι καλό να δημιουργούνται τέτοιες ομάδες γιατί έχουν πολλά οφέλη αυτά είναι :

A)Τα μεγαλύτερα παιδιά βοηθούν τα μικρότερα και δεν εξαρτώνται τόσο από την παιδαγωγό αλλά και τα μικρότερα μυσούνται τα μεγαλύτερα.

B)Το παιχνίδι των παιδιών είναι πιο σύνθετο στις μεικτές ομάδες,

Γ)Αυξάνεται ο ατομικός λόγος των λιγότερο ώριμων παιδιών και επιτυγχάνεται μεγαλύτερη γλωσσική ανάπτυξη σε όλα τα νήπια,

Δ)Οι ομάδες αυτές βοηθούν την ανάπτυξη της κοινωνικής ικανότητας σε όλα τα παιδιά,

Ε)Τα παιδιά μαθαίνουν να σέβονται τη διαφορετικότητα στις ικανότητες,

Στ)Οι μεικτές ομάδες βοηθούν τα παιδιά των οποίων οι ικανότητες είναι κάτω του φυσιολογικού για την ηλικία τους και αυτά που παρουσιάζουν κοινωνικά προβλήματα.

Γενικά από τις μεικτές ομάδες περισσότερο ωφελούνται τα μικρότερα παιδιά.(Ε.Ντολιοπούλου, σελ.241-245)

Β' ΜΕΡΟΣ
ΠΡΑΚΤΙΚΗ

1) ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΙΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης πραγματοποιήθηκε στο 4^ο Νηπιαγωγείο Βόλου που είναι διαθέσιο και λειτουργεί σαν κλασικό. Σ αυτό έλαβαν μέρος 12 παιδιά από τα οποία 9 ήταν νήπια και 3 μικρά νηπια.

Α΄ ΦΑΣΗ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Αφορμή για το συγκεκριμένο σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης δόθηκε όταν ένα νήπιο ανέφερε στα υπόλοιπα ότι το προηγούμενο σαββατοκύριακο παρακολούθησε μια παράσταση του καραγκιόζη σε μια επίσκεψη του στη Θεσσαλονίκη. Πιο συγκεκριμένα ένα πρωί τα παιδιά μαζευτήκαν στη γωνιά της συζήτησης, έκαναν προσευχή και έπειτα η νηπιαγωγός τα ρώτησε πως πέρασαν το σαββατοκύριακο που προηγήθηκε. Ένα νήπιο λοιπόν είπε ότι το σαββατοκύριακο που πέρασε παρακολούθησε μια παράσταση του καραγκιόζη και του άρεσε πολύ. Τότε πετάχτηκαν τα άλλα παιδιά και ρώτησαν τι είναι ο καραγκιόζης, ενώ άλλα έλεγαν ότι γνωρίζουν κάποια πράγματα αλλά θα ήθελαν να μάθουν περισσότερα κι έτσι διατυπώθηκαν οι εξής ερωτήσεις <ποιος είναι ο καραγκιόζης?>, <τι είναι το θέατρο σκιών?>, <που μπορούμε να δούμε θέατρο σκιών?>, <πότε ξεκίνησε?>, <από τι υλικά είναι οι φιγούρες?>, <τι δουλειά κάνει?>, <ποιοι είναι οι φίλοι του?>, <ποια έργα υπάρχουν?>, <ποιος τα γράφει?>, <ποιος παίζει τις φιγούρες?>.

Έτσι αποφασίσαμε να ασχοληθούμε με το θέατρο σκιών.

Το επόμενο βήμα ήταν να ομαδοποιήσουμε τις ερωτήσεις των παιδιών και να χωρίσουμε τις ομάδες. Δημιουργήθηκαν 3 ομάδες των τεσσάρων παιδιών.

Ομαδοποιώντας τις παραπάνω ερωτήσεις προκύπτει το παρακάτω ιστόγραμμα με τα πράγματα που θέλουν τα παιδιά να μάθουν.

Β΄ ΦΑΣΗ

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Στη συνέχεια παρατίθενται οι δραστηριότητες που πραγματοποιηθήκαν με βάση το σχεδιασμό του προγράμματος και τις προτάσεις των παιδιών . Οι δραστηριότητες παρουσιάζονται παρακάτω και στην πλειοψηφία τους προτάθηκαν από τα παιδιά.

Την πρώτη μέρα ζήτησα από τα παιδιά να φέρουν πληροφορίες η ότι άλλο υλικό έβρισκαν από το σπίτι τους που να έχει σχέση με το θέατρο σκιών. Μια ομάδα ανέλαβε να φέρει πληροφορίες από ερωτήσεις που θα έκαναν στους γονείς τους ,κάτι σαν συνέντευξη και οι άλλες 2 ομάδες άλλο υλικό. Την επόμενη μέρα τα παιδιά φέρανε αφίσες , εικόνες και βιβλία σχετικά με το θέμα. Ξεκινήσαμε από την ιστορία του θεάτρου σκιών , μαζευτήκαμε στη γωνιά της συζήτησης και μιλήσαμε για το πώς ξεκίνησε , από πιο μέρος και για πιο λόγο, παράλληλα είδαμε φωτογραφίες από τα βιβλία που έφεραν τα παιδιά που περιέγραφαν τη χρονική εξέλιξη του θεάτρου σκιών . Μετά μίλησαν τα παιδιά για τις εμπειρίες τους , αν έχουν δει κάποια παράσταση τι έχουν ακούσει και γενικά είπαν ότι ήθελαν για το θέατρο σκιών.

Την άλλη μέρα πήγα στα παιδιά χάρτινες φιγούρες του θεάτρου σκιών ,μιλήσαμε για όλους του πρωταγωνιστές ,τα παιδιά ενθουσιάστηκαν με την ιστορία του κάθε ‘ήρωα’ και έκαναν συνέχεια ερωτήσεις να μάθουνε κι άλλα. Παρατηρώντας τις φιγούρες τα παιδιά είδαν ότι κάποιες φιγούρες ήταν πιο κοντές από κάποιες άλλες, άλλες πιο χοντρές και άλλες είχαν κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά όπως μεγάλη μύτη η μεγάλα αυτιά. Με αυτή την ευκαιρία απλώσαμε κάτω στη μοκέτα τις φιγούρες και ζήτησα από τα παιδιά να τις βάλουν σε σειρά από την πιο κοντή ως την πιο ψηλή και να τις ομαδοποιήσουν με βάση κάποια άλλα χαρακτηριστικά.

Τα παιδιά είχαν ζητήσει να μάθουν για τη σκηνή στην οποία παίζεται ο караγκιόζης, από τι υλικά είναι κατασκευασμένη, με πιο τρόπο κ.α. Στην αρχή μιλήσαμε για το πως είναι πραγματικά κατασκευασμένη η σκηνή στη συνέχεια είδα ότι όλο αυτό φάνηκε πολύ ενδιαφέρον στα παιδιά και πρότεινα να κατασκευάσουμε μια σκηνή η οποία όμως θα ήταν

κατασκευασμένη από απλά υλικά (χαρτόνι, ριζόχαρτο) και όχι από τα υλικά που στην πραγματικότητα αποτελείται μια σκηνή (ξύλο , σεντόνι). Μια ομάδα ανέλαβε να κόψει τα χαρτόνια για το σκελετό της σκηνής και το ριζόχαρτο ,η άλλη να τα συναρμολογήσει κολλώντας τα κομμάτια της σκηνής και η τρίτη να γράψει πάνω στη “σκηνή” αντιγράφοντας όπως μπορούν τη φράση ‘θέατρο σκιών’.

Την επόμενη μέρα ένα νήπιο έφερε ένα DVD το οποίο τα παιδιά ζήτησαν να δούνε. Τα παιδιά μέσα από αυτό διασκέδασαν και γέλασαν πολύ ενώ τους έκανε εντύπωση ο τρόπος ομιλίας των πρωταγωνιστών. Μπορεί να μιλήσαμε στην αρχή και να είπαμε ότι οι ήρωες του θεάτρου σκιών μιλάνε με ένα ιδιόμορφο τρόπο αλλά φάνηκε ότι τα παιδιά δεν το είχαν κατανοήσει ώσπου είδαμε το DVD. Στη συνέχεια ζήτησα από τα παιδιά να ζωγραφίσουν ότι τους άρεσε και τους έκανε πραγματικά εντύπωση.

Μαζευτήκαμε λοιπόν στα τραπεζάκια έδωσα στα παιδιά μαρκαδόρους και λευκές κόλλες και τα παιδιά ζωγράφισαν.

Το DVD που είδαμε είχε τίτλο ‘ ‘Ο καραγκιόζης κυβερνήτης’’. Μόλις τελείωσε το έργο μιλήσαμε για το ρεπερτόριο του θεάτρου σκιών , αναφέραμε τα ήδη των έργων αλλά και κάποιους τίτλους. Ακούγοντας όλα αυτά τα παιδιά τους γεννήθηκε η επιθυμία να γράψουν και τα ίδια ένα έργο για τον καραγκιόζη και τους φίλους του . Ψάξαμε λοιπόν να βρούμε ποιος θα ήταν ο τίτλος του έργου που θα γράφαμε, μετά από πολλές προτάσεις καταλήξαμε στο ‘Ο καραγκιόζης φούρναρης’. Πήρα ένα χαρτί και άρχισαν τα παιδιά να μου υπαγορεύουν μια ιστορία όπως αυτά τη φανταζόταν. (Παράρτημα 1)

Γ΄ ΦΑΣΗ

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

Αφού απαντήθηκαν όλες τις ερωτήσεις και οι απορίες που είχαν τα παιδιά για το θέατρο σκιών και έμαθαν για την ιστορία, το ρεπερτόριο, της φιγούρες και τη σκηνή του θεάτρου σκιών είδα ότι το ενδιαφέρον τους άρχισε να εξαντλείτε, έτσι σκέφτηκα να ολοκληρώσουμε το σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης. Ένα μικρό νήπιο πετάχτηκε και πρότεινε ‘να παίξουμε караγκιόζη’ και όλα τα παιδιά άρχισαν να φωνάζουν ‘ ναι , ναι να παίξουμε’. Σκεφτήκαμε λοιπόν να παίξουμε το έργο που γράψαμε την προηγούμενη μέρα στη σκηνή που είχαμε κατασκευάσει. Δυο δυο τα παιδιά σηκωνότανε περνάνε τις φιγούρες και παίζανε ένα κομμάτι του έργου , μετά άλλα δυο μέχρι να παίζουνε όλα αυτοσχεδιάζοντας στους διαλόγους .

Έτσι τα παιδιά δραματοποίησαν τον ‘καραγκιόζη φούρναρη’ και με αυτό τον τρόπο ολοκληρώθηκε το σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης. Αξίζει να σημειωθεί ότι κάποια από τα παιδιά προσπάθησαν να μιμηθούν και τη φωνή του караγκιόζη και των φίλων του όπως τις άκουσαν στο DVD που είδαμε. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του σχεδίου εκπαιδευτικής δράσης δημιουργήσαμε τη <γωνιά του θεάτρου σκιών >, στήσαμε τη σκηνή που κατασκευάσαμε σε ένα μέρος και βάλαμε τις φιγούρες και όλα τα υλικά που φέρανε τα παιδιά και αυτό γιατί τα ίδια τα παιδιά το ζήτησαν για να παίζουν μόνο τους κατά τη διάρκεια των ελεύθερων δραστηριοτήτων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Όταν ξεκινήσαμε αυτό το σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης δεν ήμουν σίγουρη αν θα μπορούσε να προχωρήσει το συγκεκριμένο θέμα, και αυτό γιατί είναι ένα θέμα πολύ συγκεκριμένο και ίσως δεν θα μπορούσε να αναπτυχθεί αρκετά. Μέσα από αυτό το project τα παιδιά έμαθαν πολλές πληροφορίες για το θέατρο σκιών, εξασκηθήκαν στη γραφή, στα μαθηματικά και την ομαδοποίηση αντικειμένων, διασκέδασαν με το DVD και τη δραματοποίηση και ασχολήθηκαν με τα εικαστικά. Όταν ξεκινήσαμε τα παιδιά έδειξαν πολύ ενδιαφέρον για το θέμα, και η στιγμή που το ενδιαφέρον και η προσοχή τους κορυφώθηκε ήταν όταν είδαμε το DVD. Δυστυχώς οι συνθήκες δεν μας επέτρεψαν να κάνουμε κάποια επίσκεψη κάτι που σίγουρα θα προσέφερε περισσότερα ερεθίσματα ώστε να συνεχιστεί το σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης. Ένα πρόβλημα που δημιουργήθηκε ήταν με τις ομάδες, τα παιδιά δεν μπορούσαν να τηρήσουν τις ομάδες τους και μπερδεύονταν. Το σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης διήρκεσε περίπου 3 εβδομάδες και ολοκληρώθηκε όταν το ενδιαφέρον των παιδιών άρχισε να φθίνει.

2)ΤΑ ΨΑΡΙΑ

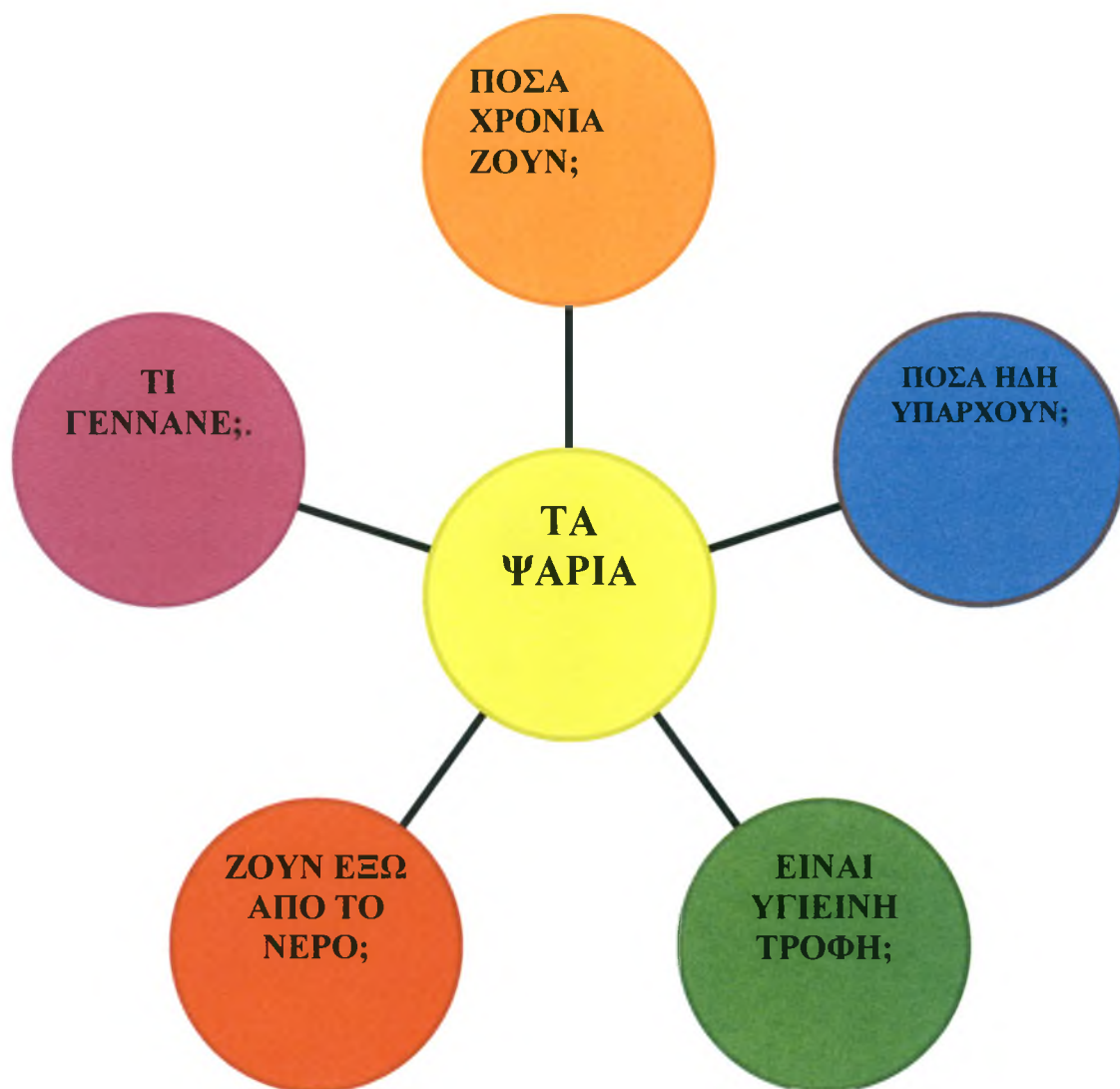
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης πραγματοποιήθηκε στο 4^ο Νηπιαγωγείο Βόλου που είναι διαθέσιμο και λειτουργεί σαν κλασικό. Σ αυτό έλαβαν μέρος 12 παιδιά από τα οποία 9 ήταν νήπια και 3 μικρά νήπια.

Α ΦΑΣΗ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Αφορμή για το παρακάτω σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης στάθηκε μια δραστηριότητα της νηπιαγωγού για τις πέντε αισθήσεις. Κάνοντας λοιπόν για την όσφρηση έφερε στα παιδιά να μυρίσουν ένα ψάρι ,τα παιδιά το κοιτούσαν περίεργα γιατί είχαν συνηθίσει τα ψάρια στο πιάτο τους και όχι να τα βλέπουν ολόκληρα όπως τα παίρνουμε από τον ψαρά. Άρχισαν να ρωτάνε διάφορα και έτσι αποφασίσαμε να μιλήσουμε για τα ψάρια. Ξεκινώντας λοιπόν τα παιδιά άρχισαν να λένε μεταξύ τους τι ξέρουν έτσι είπαν ότι <ζουν στη θάλασσα>, <έχουν έντονη μυρωδιά>, <τα τρώμε>, <είναι γυαλιστερά> κ.α. Υπήρχαν όμως και πολλές απορίες που είχαν τα παιδιά για τα ψάρια έτσι διατύπωσαν κάποιες ερωτήσεις τις οποίες ομαδοποιήσαμε και προέκυψαν οι παρακάτω ερωτήσεις για τα ψάρια : <αν μπορούν να ζήσουν έξω από τη θάλασσα ;>, <πόσα χρόνια ζει ένα ψάρι;>, <είναι καλό να τα τρώμε;>, <πόσα ήδη υπάρχουν;>, <τι γεννάνε;> .Έτσι δημιουργήθηκε το παρακάτω ιστόγραμμα:

Το επόμενο βήμα ήταν να χωρίσω τα παιδιά σε ομάδες. Δημιουργηθήκαν 3 ομάδες των 4 παιδιών. Τα παιδιά σ αυτό το σημείο πρότειναν να δώσουμε στις ομάδες ονόματα ψαριών. Η ομάδα <καρχαρίες> ανέλαβε να συγκεντρώσει υλικό από το σπίτι (βιβλία, παραμύθια, φωτογραφίες κ.α.), η ομάδα <γαύροι> ανέλαβε τη συνέντευξη στην επίσκεψη που θα κάναμε και η ομάδα <δελφίνια>

ανέλαβε να πάρουν συνέντευξη από τους γονείς τους για να μαζέψουν πληροφορίες και να μας τις μεταφέρουν.

Β΄ ΦΑΣΗ

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του σχεδίου εκπαιδευτικής δράσης, με τις προτάσεις των παιδιών αλλά και κάποιες δικές μου.

Την πρώτη μέρα τα παιδιά που είχαν αναλάβει να φέρουν υλικό έφεραν φωτογραφίες και βιβλία που λέγανε για τα ψάρια, παραμύθια αλλά και βιβλία για μεγαλύτερα παιδιά .Η άλλη ομάδα που είχε αναλάβει να μαζέψει πληροφορίες από τους γονείς παίρνοντας μικρές συνεντεύξεις μας έφερε αρκετές. Έτσι λοιπόν μιλήσαμε για τα ψάρια και μάθαμε ότι γεννάνε αυγά ότι τα χρόνια ζωή τους διαφοροποιούνται από ψάρι σε ψάρι και πολλές άλλες πληροφορίες και λεπτομέρειες για αυτά. Την επόμενη μέρα ένα παιδί έφερε ένα παιχνίδι με κάρτες οι οποίες απεικόνιζαν ψάρια σε διάφορα μεγέθη και χρώματα. Με αυτή την αφορμή πραγματοποιήσαμε μια δραστηριότητα μαθηματικών (ομαδοποίηση και μέτρηση).

Μαζευτήκαμε στη γωνιά της συζητήσαμε διασκορπίσαμε στη μοκέτα τις κάρτες και ζήτησα από τα παιδιά να ομαδοποιήσουν τις κάρτες σύμφωνα με το χρώμα και το μέγεθος των ψαριών αλλά και να τις μετρήσουν. Τα παιδιά ζήτησαν να διαβάσουμε ένα παραμύθι από αυτά που είχαν φέρει τα ίδια στο σχολείο ,το παραμύθι αυτό ήταν <ο ψαράς και το χρυσόψαρο>. Το διαβάσαμε και στο τέλος ζήτησα από τα παιδιά να το αναδιηγηθούν. Μόλις τελειώσαμε αποφασίσαμε με τα παιδιά να δραματοποιήσουμε το παραμύθι. Μοιραστήκαν οι ρόλοι στα παιδιά και είπαμε ότι για να γίνει πιο ωραία και ενδιαφέρουσα η δραματοποίηση

πρέπει να βρούμε η να φτιάξουμε και κάποια ‘κοστούμια’.

Στο αρχείο του σχολείου υπήρχαν κάποιες στολές τις οποίες θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε αλλά υπήρχαν και κάποιοι ρόλοι και συγκεκριμένα αυτοί των ψαριών για τους οποίους δεν υπήρχε κάτι. Αποφασίσαμε να κατασκευάσουμε λοιπόν, χρησιμοποιώντας χαρτόνι, χαρτί γκοφρέ και αλουμινόχαρτο κατασκευάσαμε ψάρια τα οποία ‘καρφιτσώσαμε’ στα παιδιά που υποδύονταν τα ψάρια. Μόλις ήταν όλα έτοιμα κάναμε τη δραματοποίηση του παραμυθιού.

Την επόμενη μέρα είχαμε κανονίσει την επίσκεψη των παιδιών στο ιχθυοπωλείο της γειτονιάς. Πριν την επίσκεψη λοιπόν καθίσαμε με τα παιδιά και γράψαμε τις ερωτήσεις που ήθελαν να κάνουν στον ιδιοκτήτη του ιχθυοπωλείου αυτές ήταν: ποιο είναι το πιο μεγάλο και το πιο μικρό ψάρι, αν μυρίζουν όλα τα ψάρια, που τα βρίσκει, πιο είναι το πιο ακριβό ψάρι και τι κάνουν τα ψάρια που περισσεύουν .

Πήραμε λοιπόν το κασετόφωνο για να γίνει μαγνητοφώνηση τις συνέντευξης το μικρόφωνο και πήγαμε. Μόλις φτάσαμε χαιρετήσαμε των ιχθυοπώλη ο οποίος μας άφησε στην αρχή να επεξεργαστούμε το χώρο , είδαμε τα ψάρια και στη συνέχεια κάθε παιδί έκανε την ερώτηση που είχαμε σχεδιάσει αλλά και άλλες που προέκυψαν εκείνη τη στιγμή. Τα παιδιά μιλούσαν μεταξύ τους και λέγανε άλλα ότι ήταν η πρώτη φορά που πήγαιναν σε ιχθυοπωλείο και αλλά ότι έχουν ξαναπάει με κάποιον δικό τους για να αγοράσουν ψάρια. Ο ιχθυοπώλης φεύγοντας μας έδωσε δώρο δυο ψάρια για να τα δούνε καλύτερα τα παιδιά και να τα επεξεργαστούμε. Τον ευχαριστήσαμε και φύγαμε. Γυρίζοντας στο νηπιαγωγείο βάλουμε και ξανακούσαμε τη συνέντευξη που είχαμε με των ιχθυοπώλη και κάναμε κάποιες παρατηρήσεις και διαπιστώσεις αφού κατά τη διάρκεια τη συνέντευξης δεν πρόσεχαν τα παιδιά τόσο πολύ τι τους απαντούσε γιατί πρόσεχαν τα ψάρια που είχαν εκεί μπροστά τους και τους έκαναν εντύπωση. Στη συνέχεια βάλουμε στο κέντρο τα ψάρια και αρχίσαμε να τα επεξεργαζόμαστε, τα παιδιά τα κοιτούσαν περίεργα και ήθελαν να το αγγίξουν, σε ένα συμφώνησαν όλα τα παιδιά , στην έντονη μυρωδιά που είχαν.

Γ΄ ΦΑΣΗ

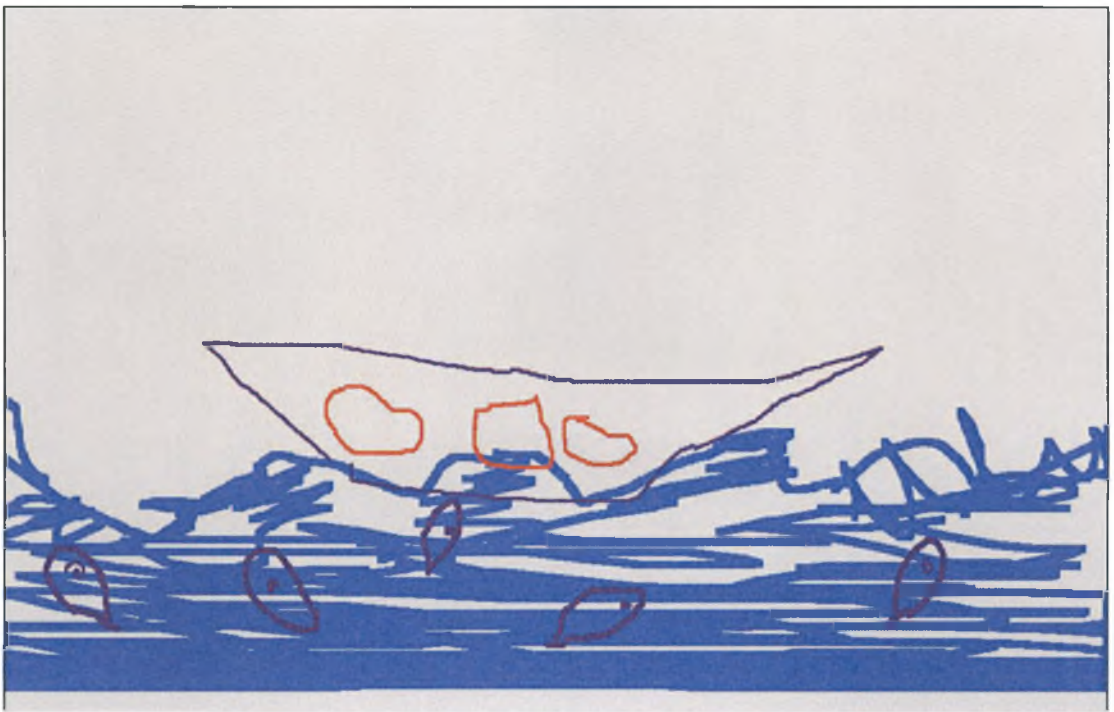
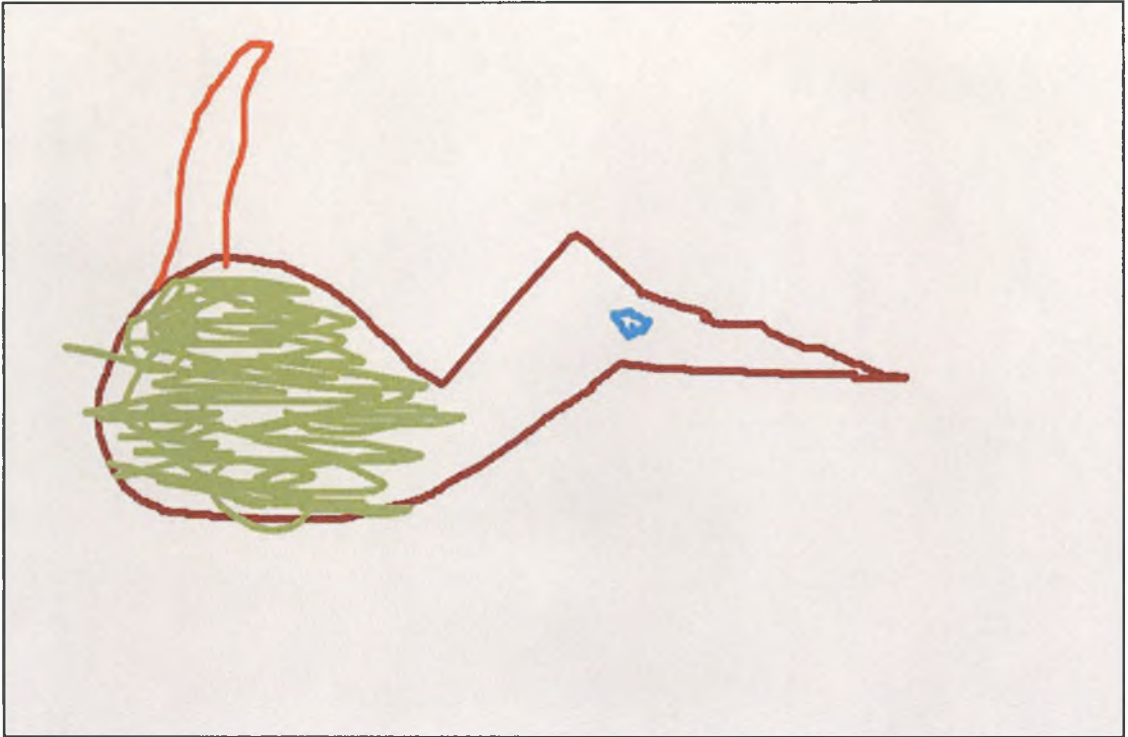
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

Μετά και την επίσκεψη μας στο ιχθυοπωλείο και αφού λύθηκαν όλες οι απορίες των παιδιών για το θέμα τα παιδιά έδειξαν να χάνουν το ενδιαφέρον τους. Έτσι σκέφτηκα ότι πρέπει να ολοκληρώσουμε το σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης. Στο τέλος ζήτησα από τα παιδιά να ζωγραφίσουν κάτι από όλα αυτά που κάναμε αυτές τις ημέρες, τι ήταν αυτό που αποκόμισαν και τους έκανε εντύπωση . Κάθισαν στα τραπεζάκια , πήραν τους μαρκαδόρους και τα περισσότερα προσπάθησαν να ζωγραφίσουν ένα από τα ψάρια που είδαμε στο ιχθυοπωλείο.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Όταν ξεκινήσαμε το παρόν σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης ,πίστεψα ότι θα προχωρούσε αφού τα παιδιά έδειχναν πολύ ενθουσιασμένα με το θέμα, αυτά που είχαν αναλάβει να φέρουν υλικό έκαναν πολύ καλή δουλειά και μαζεύτηκε πολύ υλικό που να έχει σχέση με τα ψάρια έφεραν βιβλία, αφίσες, εικόνες, παιχνίδια κ.α. Τα παιδιά μέσα από το συγκεκριμένο σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης πήραν πολλές πληροφορίες για τα ψάρια , ψυχαγωγήθηκαν μέσα από το παραμύθι , εξασκηθήκαν στα μαθηματικά(ομαδοποίηση και μέτρηση) και στη δραματοποίηση ενώ πολύ σημαντική εμπειρία για τα παιδιά αποδείχθηκε η επίσκεψη μας στο ιχθυοπωλείο σημείο το οποίο το ενδιαφέρον των παιδιών κορυφώθηκε. Ένα πρόβλημα που αντιμετώπισα ήταν οι απουσίες των παιδιών ενώ το πρόγραμμα Project ξεκίνησε κανονικά με 12 παιδιά τις επόμενες μέρες αναγκάστηκα να δουλέψω με αρκετά λιγότερα. Το σχέδιο εκπαιδευτικής

δράσης διήρκησε περίπου 7 ημέρες και τελείωσε όταν το ενδιαφέρον των παιδιών μειώθηκε αισθητά και είχαν απαντηθεί οι απορίες τους.

Γ' ΜΕΡΟΣ
ΕΡΕΥΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στα πλαίσια της διπλωματικής αυτής εργασίας με θέμα «Η Μέθοδος Project» διενεργήθηκε μία έρευνα.

Η έρευνα διενεργήθηκε για να εξάγουμε συμπεράσματα για το κατά πόσο οι παιδαγωγοί προσχολικής ηλικίας χρησιμοποιούν τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης στο πρόγραμμά τους, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν και αν θέλουν περισσότερη ενημέρωση γι'αυτά. Επίσης στην έρευνα αναζητούμε να μάθουμε από πού προέρχονται τα θέματα των projects και από ποιες θεματικές ενότητες αντλείτε η θεματολογία. Ερευνούμε να μάθουμε από πού έγιναν γνωστά στους παιδαγωγούς τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης, αν οι γονείς συμμετέχουν σ' αυτά και που ακριβώς, αν γίνονται επισκέψεις και αν κατά τη διάρκεια των project τα παιδιά πραγματοποιούν μικρές έρευνες.

Τέλος ζητάμε από τους παιδαγωγούς να μας πουν αν υπήρχε κάποιο θέμα το οποίο ήταν ιδιαίτερα επιτυχημένο η κάποιο άλλο που τους οδήγησε σε αδιέξοδο και αναγκάστηκαν να το διακόψουν η να το αλλάξουν σύμφωνα με τις απαιτήσεις των παιδιών. Τα αποτελέσματα της έρευνας ακολουθούν παρακάτω.

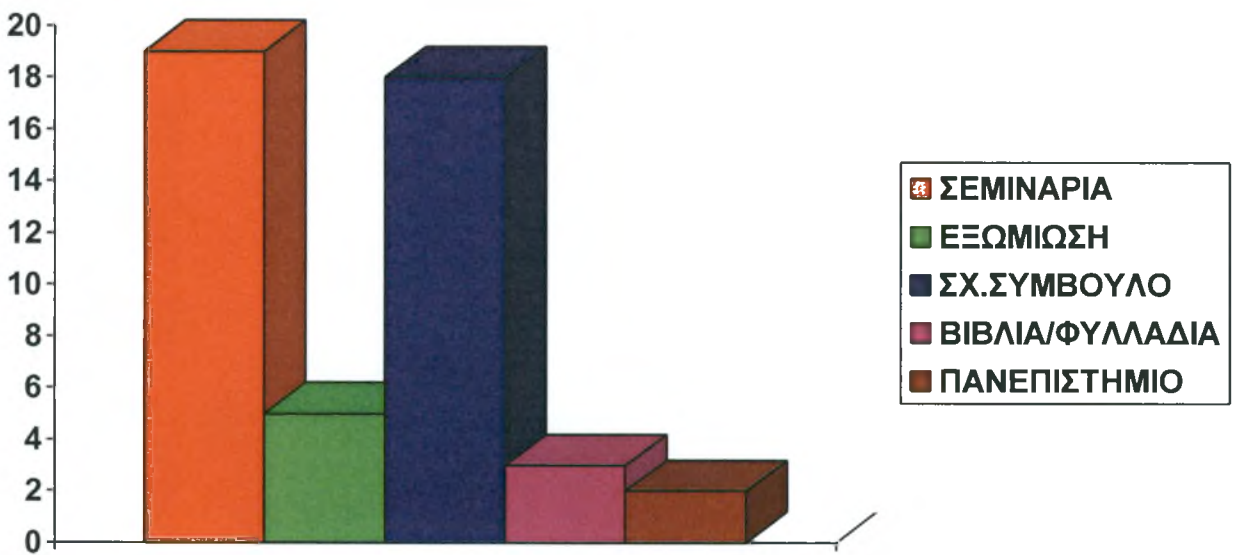
ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στο διάστημα από τον Φεβρουάριο μέχρι τον Απρίλιο του 2008 και συμπληρώθηκαν 42 ερωτηματολόγια από παιδαγωγούς προσχολικής εκπαίδευσης. Τα ερωτηματολόγια μοιράστηκαν σε δημόσια νηπιαγωγεία από τα οποία τα 25 ήταν κλασικά και 17 ολοήμερα. Η έρευνα έγινε στους νομούς Μαγνησίας και Λάρισας.

Το ερωτηματολόγιο παρατίθεται στο τέλος της εργασίας.(Παράρτημα2) Η ανάλυση των δεδομένων είναι ποσοτική αλλά και ποιοτική και προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Το **100%** του ποσοστού του δείγματος των παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας που ρωτήθηκαν γνώριζαν για τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης, οι πηγές από τις οποίες ενημερώθηκαν γι' αυτά είναι κάποια σεμινάρια, από την εξομοίωση, από τη σχολική σύμβουλο, από βιβλία/φυλλάδια και από το πανεπιστήμιο. Στο παρακάτω γράφημα φαίνεται αναλυτικά με πιο τρόπο οι νηπιαγωγοί έμαθαν για τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης:

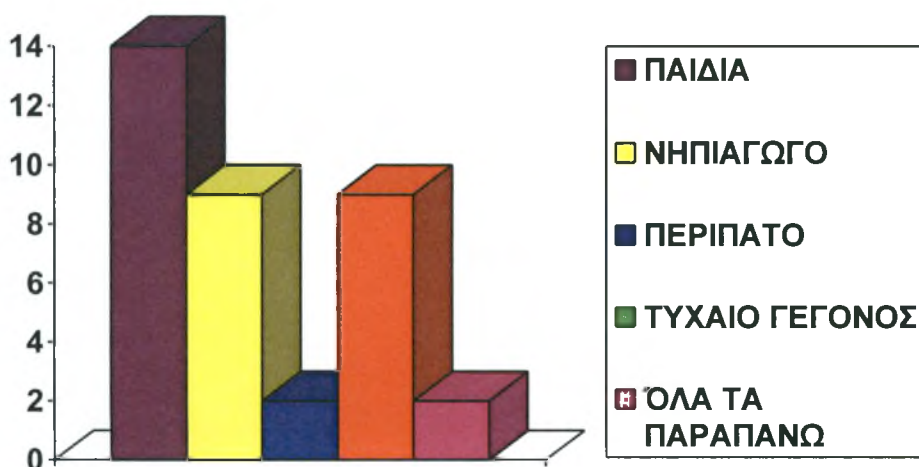

Το ότι οι νηπιαγωγοί έχουν ενημερωθεί για τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης και γνωρίζουν κάποια πράγματα δεν σημαίνει ότι είναι απόλυτα εξοικειωμένες με αυτά. Το **85%** των παιδαγωγών μας απάντησε ότι θα ήθελε περισσότερη ενημέρωση για το συγκεκριμένο θέμα και ειδικότερα θα ήθελαν να μάθουν για :

- τη μεθοδολογία
- το πρακτικό μέρος
- τον τρόπο εφαρμογής
- ένα μεγάλο αριθμό θεμάτων
- τη λειτουργία των ομάδων
- γενικά πληροφορίες(πιο αναλυτική ενημέρωση)

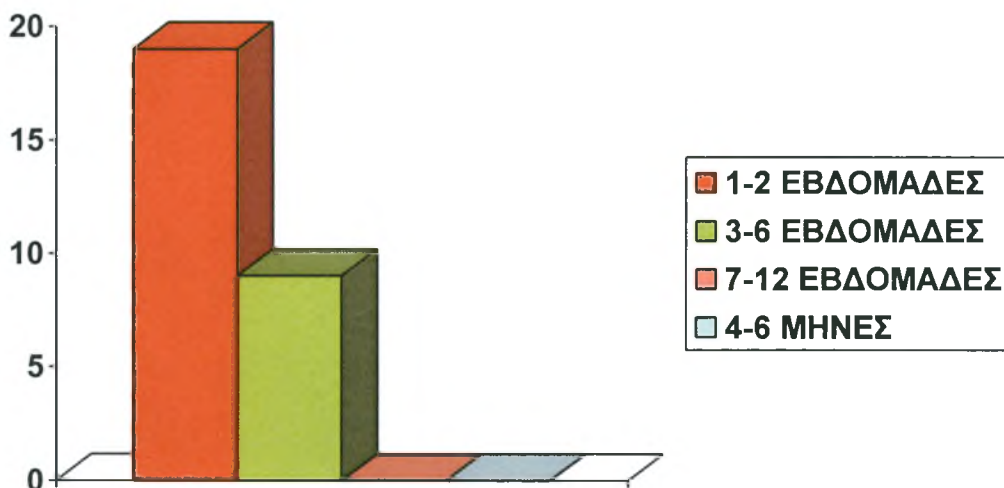
Σ αυτό το σημείο ίσως θα ήταν ενδιαφέρον να παρατηρήσουμε ότι οι παιδαγωγοί που πιστεύουν ότι οι γνώσεις τους για τη μέθοδο project είναι επαρκείς και δεν χρειάζονται περισσότερες πληροφορίες είναι αυτοί που έχουν πάρει πληροφορίες από το πανεπιστήμιο (συνεπώς είναι και οι νηπιαγωγοί με τη μικρότερη προϋπηρεσία), ενώ όλες οι άλλες πηγές ενημέρωσης όπως διαπιστώνεται δεν είναι επαρκείς.

Η αφορμή για την έναρξη ενός σχεδίου εκπαιδευτικής δράσης σύμφωνα με τις απαντήσεις που λάβαμε από τους παιδαγωγούς δίνεται από τα παιδιά , τη νηπιαγωγό, έναν περίπατο, ένα τυχαίο γεγονός η και από όλα τα παραπάνω πιο αναλυτικά τα ποσοστά που προκύπτουν είναι τα παρακάτω:

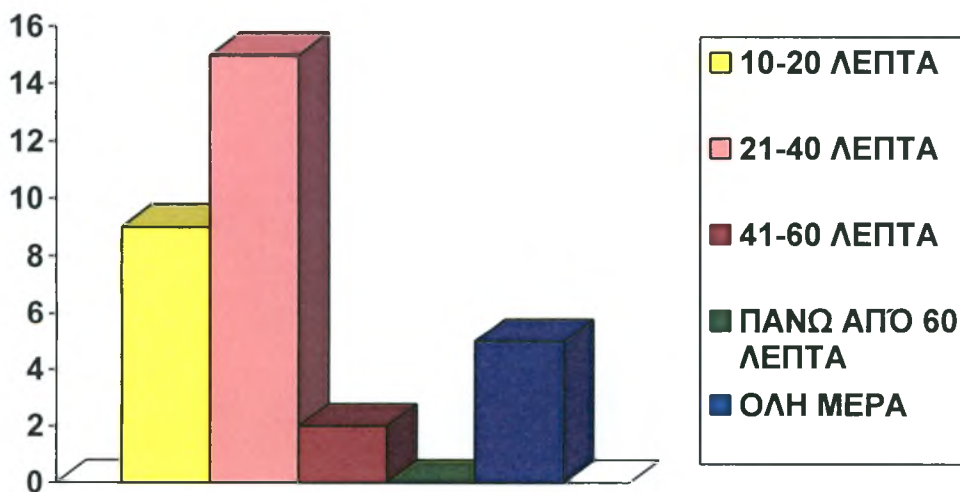

Το **80%** των νηπιαγωγών πραγματοποιούν τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης ανά ένα ενώ το **20%** πραγματοποιούν συγχρόνως περισσότερα από ένα.

Η διάρκεια των σχεδίων εκπαιδευτικής δράσης ήταν ένα άλλο θέμα το οποίο ερευνήσαμε, έτσι προέκυψε ότι το **64%** πραγματοποιεί ένα σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης μέσα σε 1-2 εβδομάδες ενώ το **36%** σε 3-6 εβδομάδες, τα στοιχεία παρουσιάζονται και παρακάτω στο γράφημα.

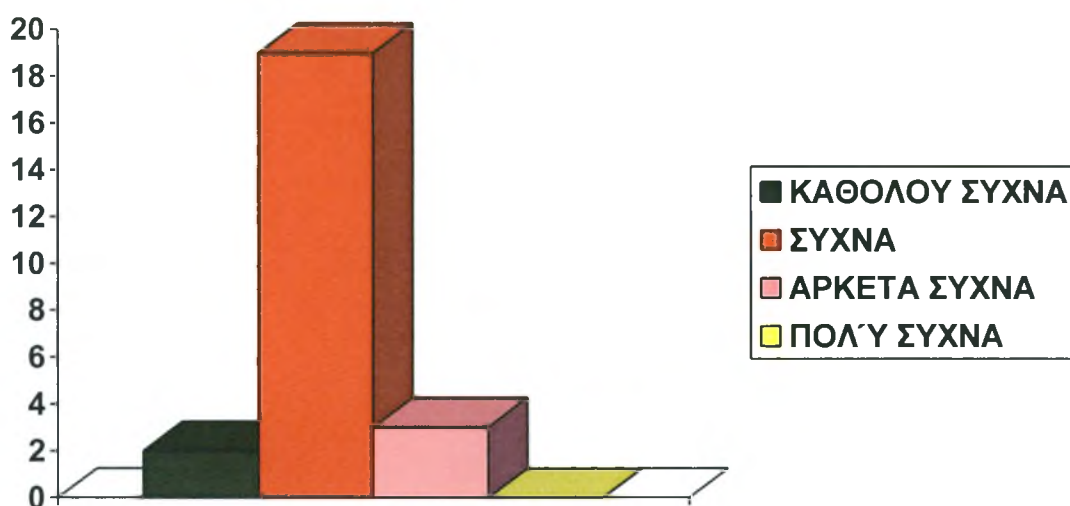
Επίσης προέκυψε το παρακάτω γράφημα για τη χρονική διάρκεια των σχεδίων εκπαιδευτικής δράσης μέσα στο καθημερινό πρόγραμμα:

Το **56%** των νηπιαγωγών μας είπαν ότι αυτό τον και καιρό δηλαδή στο διάστημα Φεβρουαρίου ως τον Απρίλιο δεν πραγματοποιούν κάποιο project ενώ το **54%** πραγματοποιούν. Κάποια από τα θέματα αυτών είναι

, το επάγγελμα του γιατρού, μεσογειακή διατροφή, μέσα μαζικής μεταφοράς, παιδική λογοτεχνία, οι ήρωες του 1821 , η άνοιξη, υγιεινή διατροφή, ταξίδι με το τρένο.

Το **80%** των νηπιαγωγών μας απάντησε ότι πραγματοποιεί επισκέψεις κατά τη διάρκεια των σχεδίων εκπαιδευτικής δράσης, ενώ το **20%** δεν πραγματοποιεί. Από αυτούς που μας είπαν ότι κάνουν επισκέψεις προέκυψε το παρακάτω γράφημα για τη συχνότητα που πραγματοποιούνται αυτές.

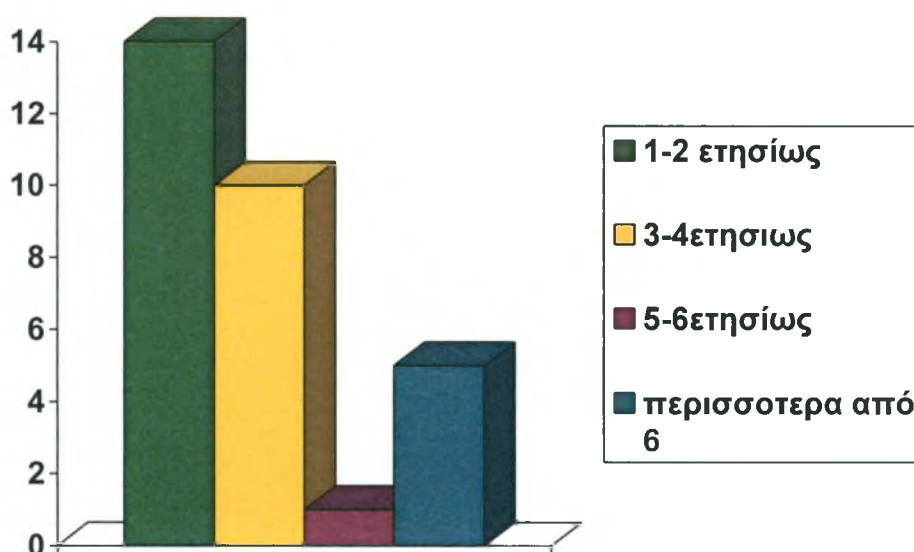

Κάποιες επισκέψεις που μας ανέφεραν χαρακτηριστικά οι νηπιαγωγοί ανάλογες βέβαια με το θέμα που πραγματοποιούν κάθε φορά είναι :επίσκεψη σε σταθμό τρένων, στη λαϊκή, στο φούρνο ,στο ζαχαροπλαστείο, στο σούπερ μάρκετ, στην οικοδομή , στο ιατρείο, στο μανάβικο, στο σταθμό ΚΤΕΛ στο ατελιέ ενός ζωγράφου, στην εκκλησία , στην αεροπορία.

Το **80%** μας είπαν ότι στα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης που πραγματοποιούν συμμετέχουν και οι γονείς των παιδιών ενώ το **20%** μας είπαν ότι δεν είναι δυνατή η βοήθεια αυτών. Όταν οι γονείς συμμετέχουν το κάνουν με τους εξής τρόπους, μαζεύουν πληροφορίες, εικόνες,

ψάχνουν στο διαδίκτυο πληροφορίες και φέρνουν υλικά που χρειάζονται, επίσης οι γονείς βοηθούν στις μετακινήσεις των παιδιών όταν πρόκειται να γίνει μια επίσκεψη σε κάποιο χώρο , ενώ κάποιοι άλλοι μας είπαν ότι κάθονται και τους παίρνουν τα παιδιά κάποιες συνεντεύξεις ώστε να τις διηγούνται την άλλη μέρα στο νηπιαγωγείο και στα άλλα παιδιά.

Στην ερώτηση ,πόσα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης πραγματοποιείται ετησίως οι απαντήσεις παρουσιάζονται στο παρακάτω γράφημα:

Κατά τη διάρκεια των σχεδίων εκπαιδευτικής δράσης το **60%** των νηπιαγωγών μας είπαν ότι τα παιδιά πραγματοποιούν μικρές έρευνες , ενώ **40%** όχι. Τέτοιες έρευνες είναι :

- ✚ Η συγκέντρωση πληροφοριών
- ✚ Εύρεση έντυπου υλικού
- ✚ Ερωτήσεις στο οικογενειακό περιβάλλον,
- ✚ Πειράματα με τη νηπιαγωγό κ.α.

Το **73%** μας είπε ότι σε έναν απολογισμό όλων των σχεδίων εκπαιδευτικής δράσης που έχουν πραγματοποιήσει όλα αυτά τα χρόνια υπήρχαν κάποια θέματα τα οποία εξελίχθηκαν σε πολύ πετυχημένα θέματα ενώ το **27%** μας είπε ότι έχει συμβεί κάτι τέτοιο. Ως πετυχημένα θέματα αναφερθήκαν τα παρακάτω:

- Το Ζαχαροπλασείο
- Αθλητισμός
- Τα παιδιά της γης
- Ολυμπιακοί αγώνες στη χώρα μας
- Τα Επαγγέλματα
- Το νερό
- Υγιεινή διατροφή
- Η Οικογένεια
- Κυκλοφοριακή αγωγή
- Η Μουσική
- Ο Καιρός
- Ο Σεισμός
- Ο ήλιος

Το **62%** αυτών των θεμάτων προέκυψαν από τα ίδια τα παιδιά , το **15%** από τη νηπιαγωγό και το **23%** από κάποιο τυχαίο γεγονός.

Το **57%** των νηπιαγωγών απάντησαν ότι υπήρχε τουλάχιστον μια φορά που κάποιο θέμα τους οδήγησε σε αδιέξοδο και αναγκάστηκαν να τα διακόψουν ενώ το **53%** όχι.

Η έλλειψη ενδιαφέροντος από τα παιδιά και η έλλειψη συνεργασία με τους γονείς είναι οι λόγοι που οδήγησε τους νηπιαγωγούς στο να διακόψουν το 'αποτυχημένο' σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σύμφωνα με την έρευνα που κάναμε διαπιστώσαμε ότι όλοι οι παιδαγωγοί σε ποσοστό 100% των ερωτηθέντων μας απάντησαν ότι γνωρίζουν και χρησιμοποιούν τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης στα νηπιαγωγεία.

Αναλύσαμε τις πηγές γνώσης των παιδαγωγών για τη μέθοδο project, αν οι γονείς συμμετέχουν σ' αυτά και πού ακριβώς.

Διαπιστώσαμε λοιπόν ότι οι πηγές δεν είναι επαρκείς και οι νηπιαγωγοί έχουν πολλές απορίες για τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης. Παράλληλα μάθαμε από πού αντλούνται τα θέματα των projects και παρατηρήσαμε ότι πιο πετυχημένα είναι συνήθως αυτά τα οποία ξεκινάν από τα ίδια τα παιδιά.

Οδηγηθήκαμε επίσης στο συμπέρασμα ότι τις περισσότερες φορές κατά την διάρκεια των projects πραγματοποιούν κάποιες επισκέψεις και ότι οι γονείς στην πλειονότητα τους είναι πρόθυμοι να βοηθήσουν όπου τους ζητηθεί.

Είναι ίσως χρήσιμο να αναφέρουμε ότι μέσα από τα ερωτηματολόγια φαίνεται ότι οι νηπιαγωγοί κατά τη διάρκεια των σχεδίων εκπαιδευτικής δράσης να συναντούν κάποιες δυσκολίες, κάποιες από αυτές είναι οι εξής:

- α) σχετικά με την έλλειψη κυριακής υποδομής
- β) ο εξοπλισμός του νηπιαγωγείου
- γ) η ελλιπής επιμόρφωση της νηπιαγωγού και η ενημέρωση για τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης
- δ) οι δυσκολίες στη μετακίνηση των παιδιών σε περίπτωση κάποιας επίσκεψης
- ε) το γεγονός ότι δεν είχαν εργαστεί ξανά με τον τρόπο των σχεδίων εκπαιδευτικής δράσης τους δημιούργησε προβλήματα
- στ) δεν συνεργάζονται κάποιοι γονείς καθόλου
- ζ) συνάντησαν επίσης δυσκολίες στο να μάθουν τα παιδιά να λειτουργούν σε ομάδες

η) δεν έβρισκαν δραστηριότητες που να κρατούν αμείωτο το ενδιαφέρον των παιδιών

θ) είχαν μάθει να εργάζονται διαφορετικά, να δίνουν και να λένε οι ίδιες και άργησαν να καταλάβουν ότι τα ίδια τα παιδιά οδήγησαν το project.

Από όλα τα παραπάνω συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι η μέθοδος project είναι ένας τρόπος διδασκαλίας ο οποίος στην Ελλάδα δεν έχει πολλά χρόνια που χρησιμοποιείται και οι νηπιαγωγοί της παλαιότερης γενιάς δεν το γνωρίζουν πολύ καλά .Θα ήταν λοιπόν σκόπιμο να βρεθεί κάποιος τρόπος ώστε να μάθουν περισσότερες πληροφορίες για αυτό ώστε να εξοικειωθούν περισσότερο και να το χρησιμοποιούν γιατί είναι μια πολύ καλή μέθοδος και πολύ χρήσιμη για τα παιδιά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✎ **Αγγελίδης Α.Π., Μαυροειδής Γ.Γ.**, Εκπαιδευτικές καινοτομίες για το σχολείο ου μέλλοντος Τεύχος Α, τυπωθήτω Γ. Δάρδανος Αθήνα 2004
- ✎ **Βαινά Μ.** Μέθοδος project : μια πρόκληση για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα , άρθρο στο περιοδικό Νέα Παιδεία , τεύχος 80 ,1996
- ✎ **Γρολλίου Γ. – Κοτίνη Χρ.**, Πρακτικές άσκησης και μέθοδος project Θεωρητικά προβλήματα και προοπτικές. Άρθρο στο περιοδικό Εκπαιδευτική κοινότητα Τεύχος 46, 1998
- ✎ **Κακανά Δ.Μ.** ,Η ομαδοσυνεργατική μάθηση εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2008
- ✎ **Κοσσυβάκη Φ.**, Εναλλακτική διδακτική, Gutenberg Αθήνα 2003
- ✎ **Μιχαλοπούλου Κ.**, Η ανακάλυψη και κατανόηση του περιβάλλοντος στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 2008
- ✎ **Ντολιοπούλου Ε.**, Η εφαρμογή της μεθόδου project σε ελληνικά νηπιαγωγεία, τυπωθήτω Γ. Δάρδανος , Αθήνα 2005
- ✎ **Ντολιοπούλου Ε.**, : Σύγχρονες Τάσεις Προσχολικής Αγωγής, τυπωθήτω Δάρδανος Γ., Αθήνα, 2005
- ✎ **Οδηγός νηπιαγωγού** Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί, δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης ,ΟΕΔΒ

- ✎ **Πανταζής Σ., :** Η παιδαγωγική εργασία στο Νηπιαγωγείο. Μια προσέγγιση μέσα από την πράξη, Gutenberg, Αθήνα, 2003
- ✎ **Πανταζής Σ., Σακελλαρίου Μ., :** Προσχολική Παιδαγωγική Προβληματισμοί- Προτάσεις, εκδ. Ατραπός ,Αθήνα 2005 Αθήνα 2006
- ✎ **Πρακτικά πανελληνίου συνεδρίου,** Η διαθεματική προσέγγιση της διδασκαλίας και της μάθησης στην προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία, εκδ. Ελληνικά γράμματα Θεσσαλονίκη 30/05-1/6 2003
- ✎ **Σακελλαρίου Μ., :** Εισαγωγή στη Διδακτική της Κοινωνικής και Παιδαγωγικής Εργασίας του Νηπιαγωγείου. εκδ, Ατραπός, Αθήνα, 2002
- ✎ **Σακκής Δ., Τσιλιμένη Τ.** Ιστορικοί τόποι και περιβάλλον έκδοση Βασική βιβλιοθήκη Προσχολικής εκπαίδευσης 2007
- ✎ **Ταρατόρη-Τσαλκατίδου Ε.,** Η μέθοδος project στη θεωρία και στην πράξη, Κυριακίδη Α. β έκδοση , Θεσσαλονίκη 2003
- ✎ **Ταρατόρη-Τσαλκατίδου Ε.** Η μέθοδος project και η συμβολή της στη διαπροσωπική επικοινωνία δάσκαλου μαθητή, άρθρο από το περιοδικό Σχολείο και ζωή τεύχος 2, 1996
- ✎ **Χρυσ αφίδης Κ.,** Βιωματική-Επικοινωνιακή διδασκαλία, Gutenberg Αθηνά 1994
- ✎ **Χρυσ αφίδης Κ.** Βιωματική-Επικοινωνιακή διδασκαλία: η εισαγωγή της μεθόδου project στο σχολείο Gutenberg Αθηνά 1996

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✚ **A.Baudrit**, Η ομαδοσυγκεντροτική μάθηση, επιμέλεια Κ.Αγγελάκος, εκδ. Κέδρος Αθήνα 2005
- ✚ **Edwards C., Gandini L., Forman G.**, : Reggio Emilia: οι χίλιες γλώσσες των παιδιών προσχολικής ηλικίας, Επιμέλεια Κουτσουβάνου Ε., εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2003
- ✚ **Frey K.**, : Η «Μέθοδος Project» Μια μορφή συλλογικής εργασίας στο σχολείο ως θεωρία και πράξη, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1986
- ✚ **Helm J.H., Katz L.**, : Μέθοδος Project και προσχολική Εκπαίδευση μικροί ερευνητές, Επιμέλεια Χρυσafiδης Κ., Κουτσουβάνου Ε., εκδ. Μεταίχμιο. Αθήνα 2002
- ✚ **Goehlich M.**, Παιδοκεντρική διάσταση στη μάθηση, Επιμέλεια Χρυσafiδης Κ., τυπωθήτω Γ. Δάρδανος Αθήνα 2003
- ✚ **Jaipaul L.- James E. Johnson**, Ποιοτικά προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης, Παραδείγματα από τη διεθνή πρακτική, Επιμέλεια Ε. Κουτσουβάνου, Κ Χρυσafiδης, εκδ.Παπαζήση ,Αθήνα 2005
- ✚ **Katz L., Chard S.**, Η Μέθοδος Project: Η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της δημιουργικότητας των παιδιά προσχολικής ηλικίας, Επιμέλεια Κόνσολας Μ., εκδ, Ατραπός, Αθήνα, 2004

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Ο καραγκιόζης φούρναρης

Ο καραγκιόζης ήταν φούρναρης, έψηνε ψωμί και κουλούρια, ο φούρνος του ήταν πολύ μεγάλος και ήταν στο Μαραγκοχωρι. Ο καραγκιοζοφούρνος ήταν ο μοναδικός φούρνος στο χωριό. Κάποιος πελάτης πήγε να ζητήσει από τον καραγκιόζη να του ψήσει μια χήνα και ο καραγκιόζης δεν ήθελε να το κάνει και τον έστειλε αλλού. Στο φούρνο είχε και τα παιδιά του να τον βοηθάνε αλλά αυτά δεν θέλανε να δουλέψουν, ήθελαν να παίζουν συνεχώς και ο καραγκιόζης φώναζε. Τα παιδιά του όμως δεν τον ακούγαν και παίζανε αλευροπόλεμο με αποτέλεσμα να χαλάνε όλο το αλεύρι που ο καραγκιόζης χρειαζόταν για το ψωμί και το χωριό να μένει χωρίς ψωμί. Οι χωριανοί διαμαρτυρόταν και λέγανε στον καραγκιόζη να πάρει άλλους βοηθούς. Έτσι ο καραγκιόζης αποφάσισε να άφησε και τα παιδιά του μια μέρα νηστικά όπως έμεναν και οι συγχωριανοί του για να καταλάβουν πως είναι να μένεις νηστικός, έτσι και έγινε ,τα παιδιά πήραν το μάθημα τους και έγιναν καλοί βοηθοί για τον καραγιόζη.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΟΔΗΓΙΕΣ: Αγαπητοί συνάδερφοι,
Είμαι φοιτήτρια στο 4^ο έτος στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Βόλο) στο Παιδαγωγικό τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης και στα πλαίσια της πτυχιακής μου εργασίας πραγματοποιώ μια ερευνά σχετικά με το βαθμό ενασχόλησης των νηπιαγωγών με σχέδια εκπαιδευτικής δράσης(project) και ζητώ την βοήθεια σας. Τα ερωτηματολόγιο θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για ερευνητικούς σκοπούς και ανώνυμο.

A. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1.Εργάζεσθε σε : Κλασικό νηπιαγωγείο

Ολοήμερο νηπιαγωγείο

2.Σε ποια περιοχή βρίσκεται το νηπιαγωγείο?.....

3.Πόσα χρόνια προϋπηρεσίας έχετε?.....

4.Πόσα παιδιά έχετε στην τάξη?.....

5.Ποια είναι η μετεκπαίδευση σας?

Διδασκαλείο Εξομοίωση ΠΕΚ

Άλλο(σημειώστε).....

B. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΜΕ ΣΧΕΔΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ(PROJECT)

1.Γνωρίζεται για τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης(project)?

ΝΑΙ ΟΧΙ

2.Απο που ενημερωθήκατε για τα project?

.....
.....

3.Θα θέλατε περισσότερη ενημέρωση για τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης(project)?

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι, για πιο θέμα θα θέλατε να ενημερωθείτε?

.....
.....

4. Τα θέματα των σχεδίων εκπαιδευτικής δράσης(project)

προέρχονται κυρίως από :

A. τις προτάσεις των παιδιών

B. Τις προτάσεις της νηπιαγωγού

Γ. Έναν εκπαιδευτικό περίπατο

Δ. Ένα τυχαίο γεγονός

Ε. άλλο (σημειώστε).....

5.Τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης(project) πραγματοποιούνται συνήθως:

Ανά ένα περισσότερα από ένα συγχρόνως

6.Ποσο διαρκούν συνήθως τα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης(project) που πραγματοποιείτε?

1-2 εβδομάδες 3-6 εβδομάδες

7-12 εβδομάδες 4-6 μήνες

Άλλο(σημειώστε).....

7.Ένα σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης(project) διαρκεί συνήθως :

10-20 λεπτά ημερησίως 21-40 λεπτά ημερησίως

41-60 λεπτά ημερησίως πάνω από μια ώρα

Όλη την ημέρα

8.Πραγματοποιείτε κάποιο project αυτό τον καιρό?

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι πιο είναι το θέμα αυτού? Με πια αφορμή προέκυψε αυτό?.

.....
.....
.....
.....
.....

9.Πραγματοποιείτε επισκέψεις κατά τη διάρκεια των σχεδίων εκπαιδευτικής δράσης(project)?

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι, πόσο συχνά?

Καθόλου συχνά

Αρκετά συχνά πολύ συχνά

Αναφέρεται ένα παράδειγμα.....
.....

10.Συμετέχουν οι γονείς στα σχέδια εκπαιδευτικής δράσης(project)?

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι με ποιο τρόπο, αναφέρεται ένα παράδειγμα.....
.....
.....

11.Ποσο συχνά υλοποιείται project κατά τη διάρκεια της χρονιάς?

1-2 ετησίως 3-4ετησίως

5-6ετησίως περισσότερα από 6

12.Κατα τη διάρκεια των project πραγματοποιούνται μικρές έρευνες από τα παιδιά?

ΝΑΙ ΟΧΙ

αν ναι, αναφέρεται ένα

παράδειγμα.....
.....
.....

13.Υπηρξε κάποιο θέμα για το οποίο πραγματοποιήσατε project και ήταν ιδιαίτερα πετυχημένο?

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι,ποιο ήταν το θέμα αυτό και από πού προέκυψε?.....

.....
.....
.....

14. Υπήρχε κάποιο θέμα το οποίο σας οδήγησε σε αδιέξοδο και αναγκαστήκατε να το διακόψετε?

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι, γιατί πιστεύεται ότι συνέβη αυτό?.....

.....
.....

Σας ευχαριστώ πολύ!!